

TEMA 2 . ELS SECTORS DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA

2.1 EL SECTOR PRIMARI

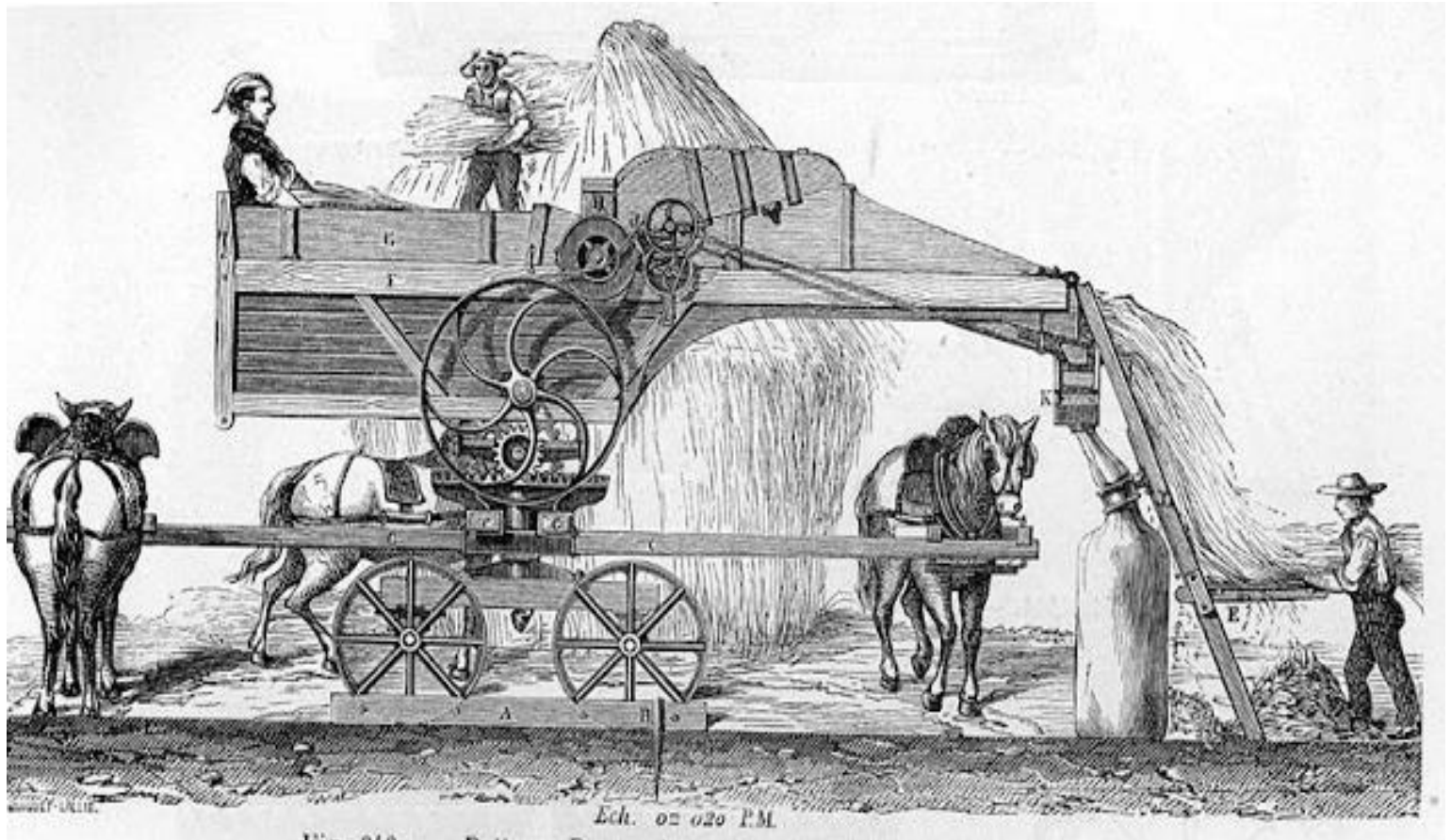
2.2 EL SECTOR SECUNDARI

2.3 EL SECTOR TERCIARI

– 2.1 El sector primari: l'agricultura, la ramaderia i la pesca

- Neolític

Introducció

- Revolució agrícola/industrial

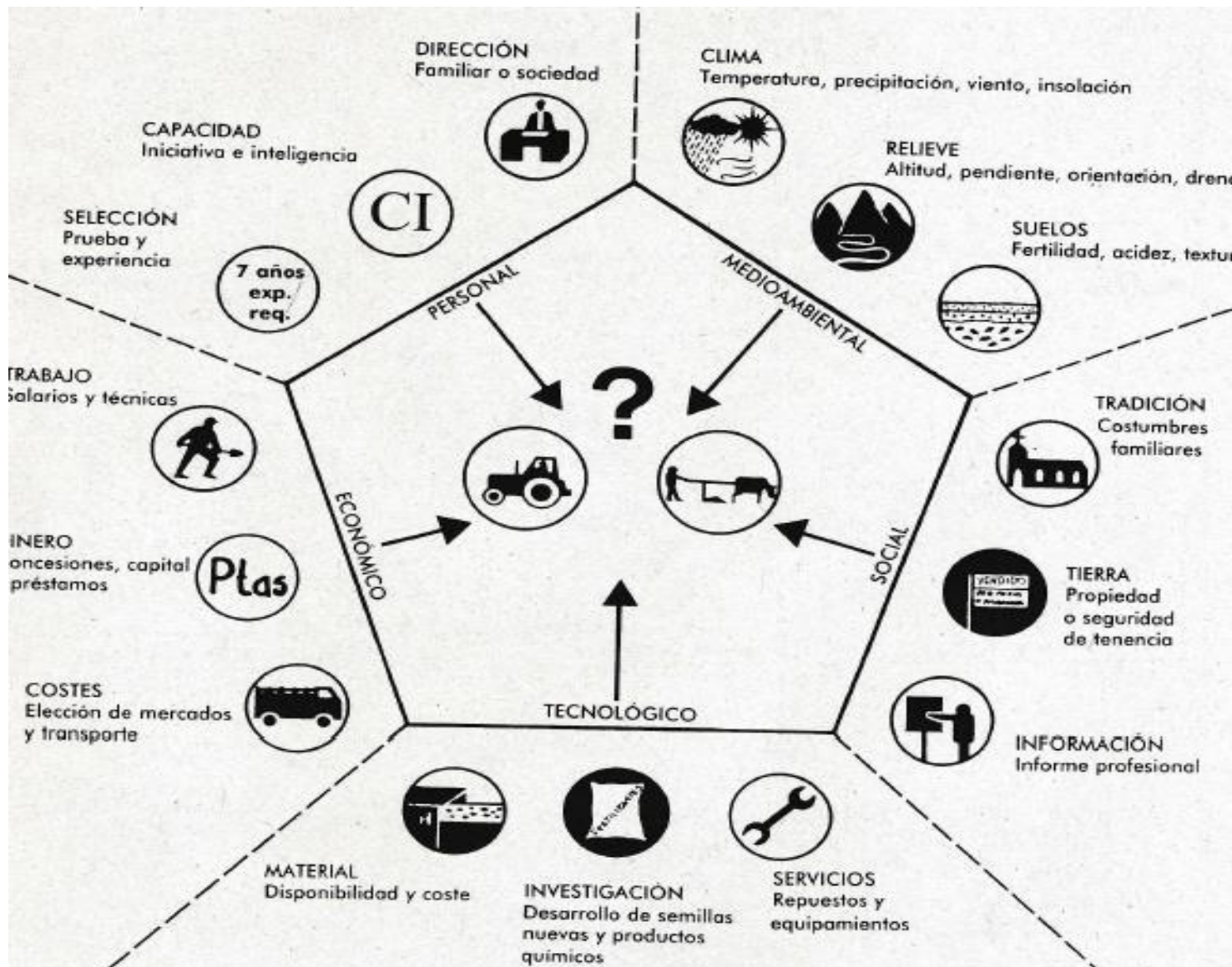
2.- Productes agraris

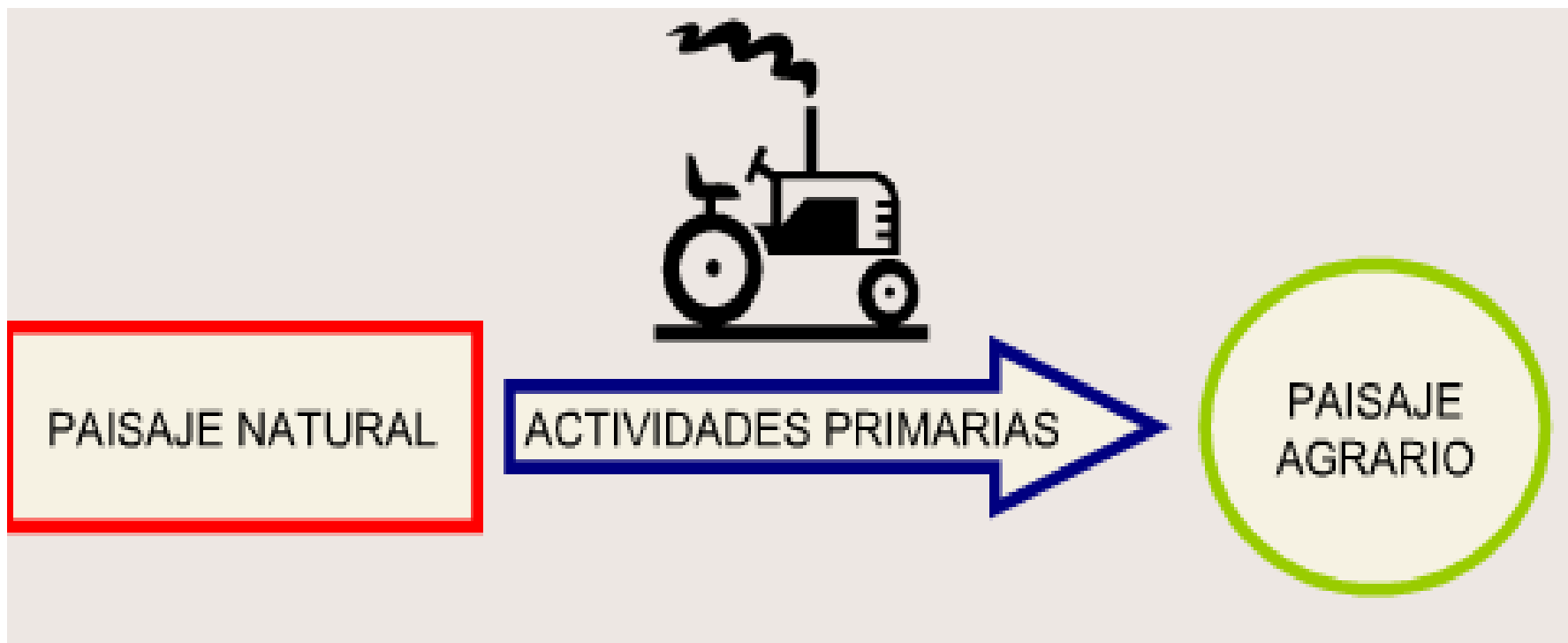
3.- La silvicultura

4.- Factors que influeixen en l'activitat agrícola

5.- Paisatges agraris

Exemples de paisatges agraris

- **VOCABULARI / DEFINICIONS**

Openfield

Bocage

Terrasses, feixes o marges

secà

regadiu

Monoconreu

Policonreu

Agricultura intensiva

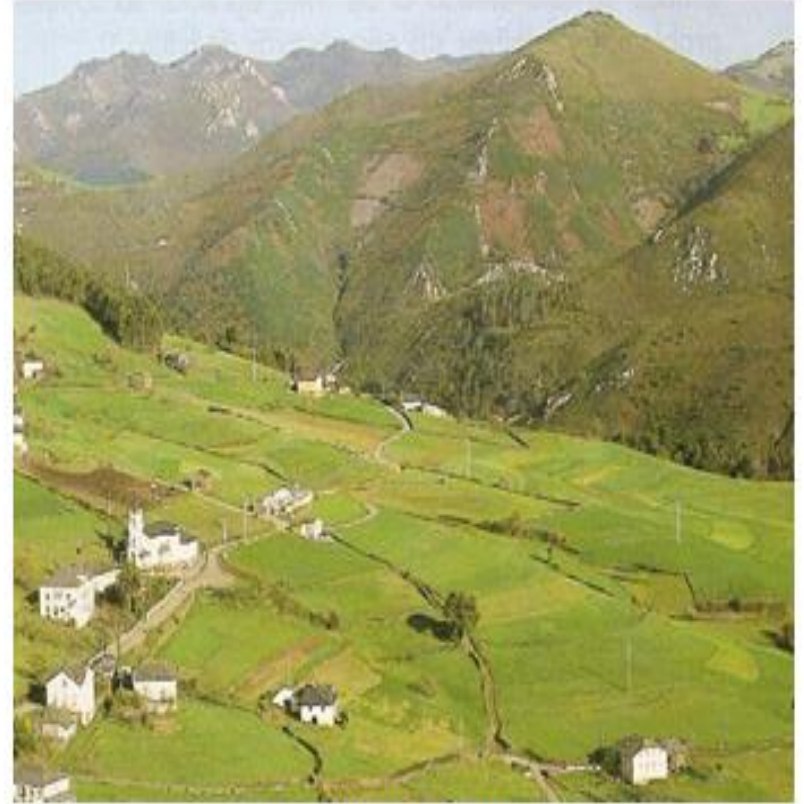
Agricultura extensiva

Poblament agrupat o dispers

poblament concentrat

poblament dispers

6.- La propietat i l'exploració de la terra

7.- Agricultura d subsistència

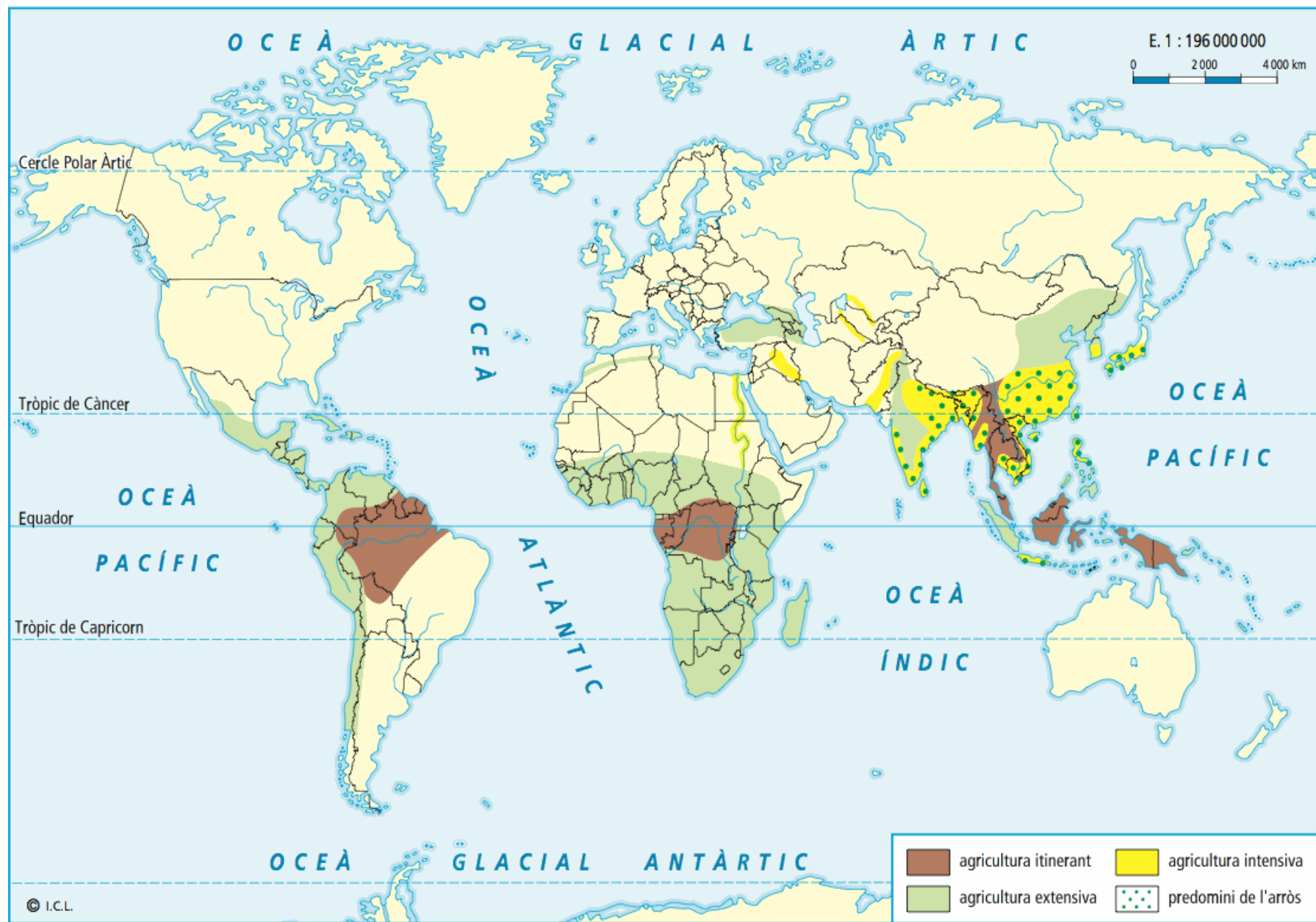

Eines rudimentàries

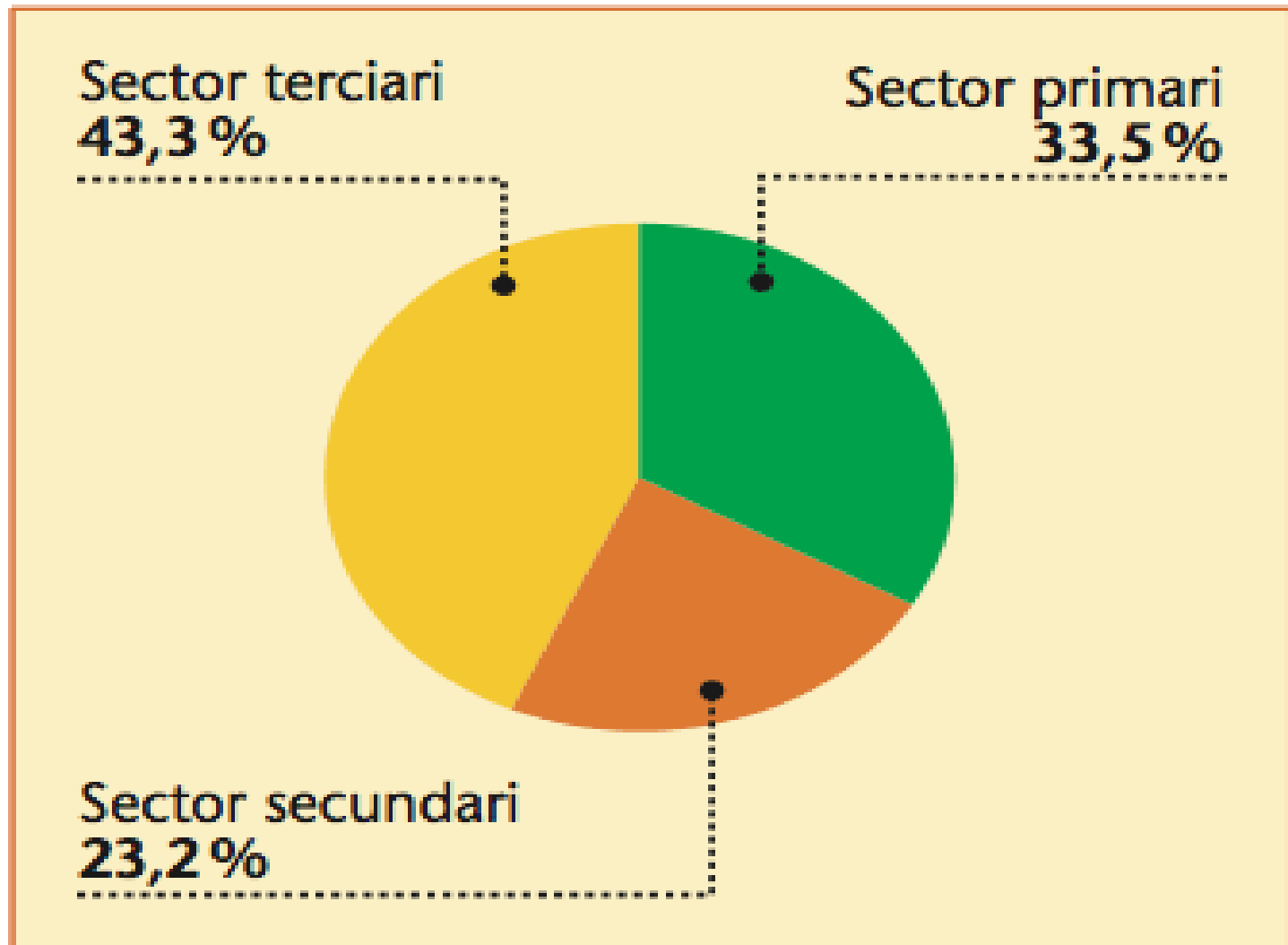

Arrossar inundat a sud-est asiàtic

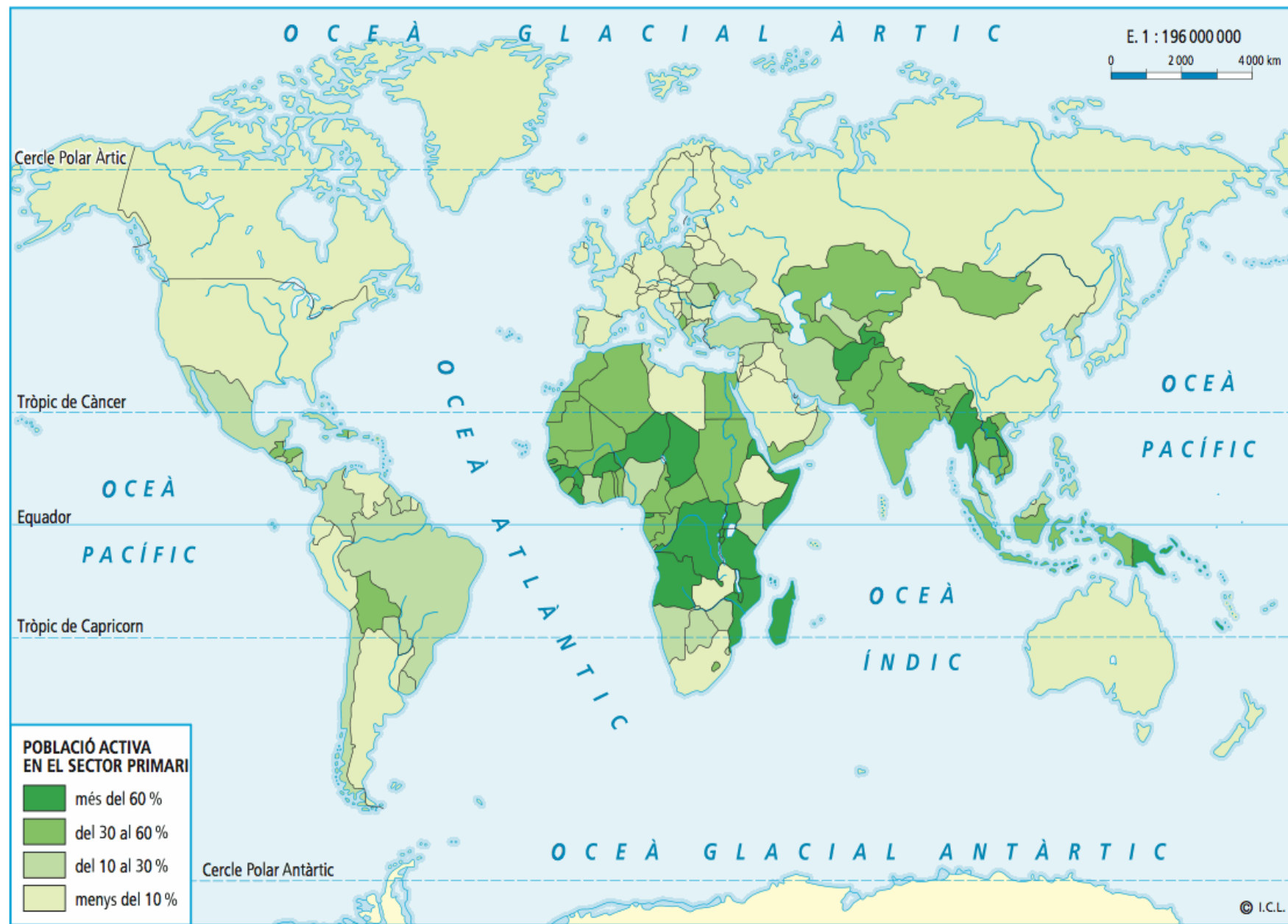
LOCALITZACIÓ DE L'AGRICULTURA DE SUBSISTÈNCIA

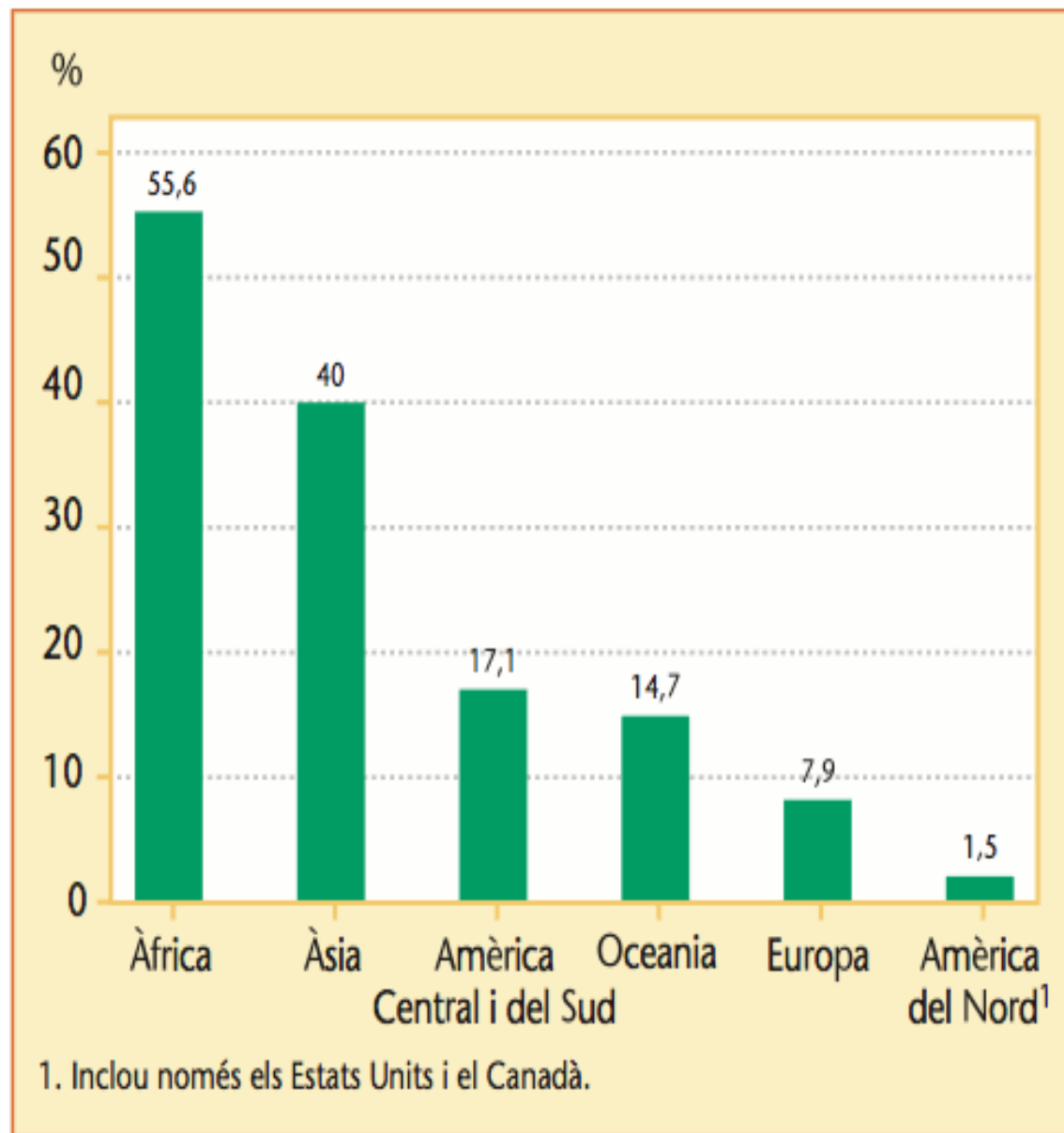
POBLACIÓ ACTIVA PER SECTORS ECONÒMICS AL MÓN EL 2009

POBLACIÓ ACTIVA EN EL SECTOR PRIMARI EL 2009

POBLACIÓ ACTIVA EN EL SECTOR PRIMARI EL 2009

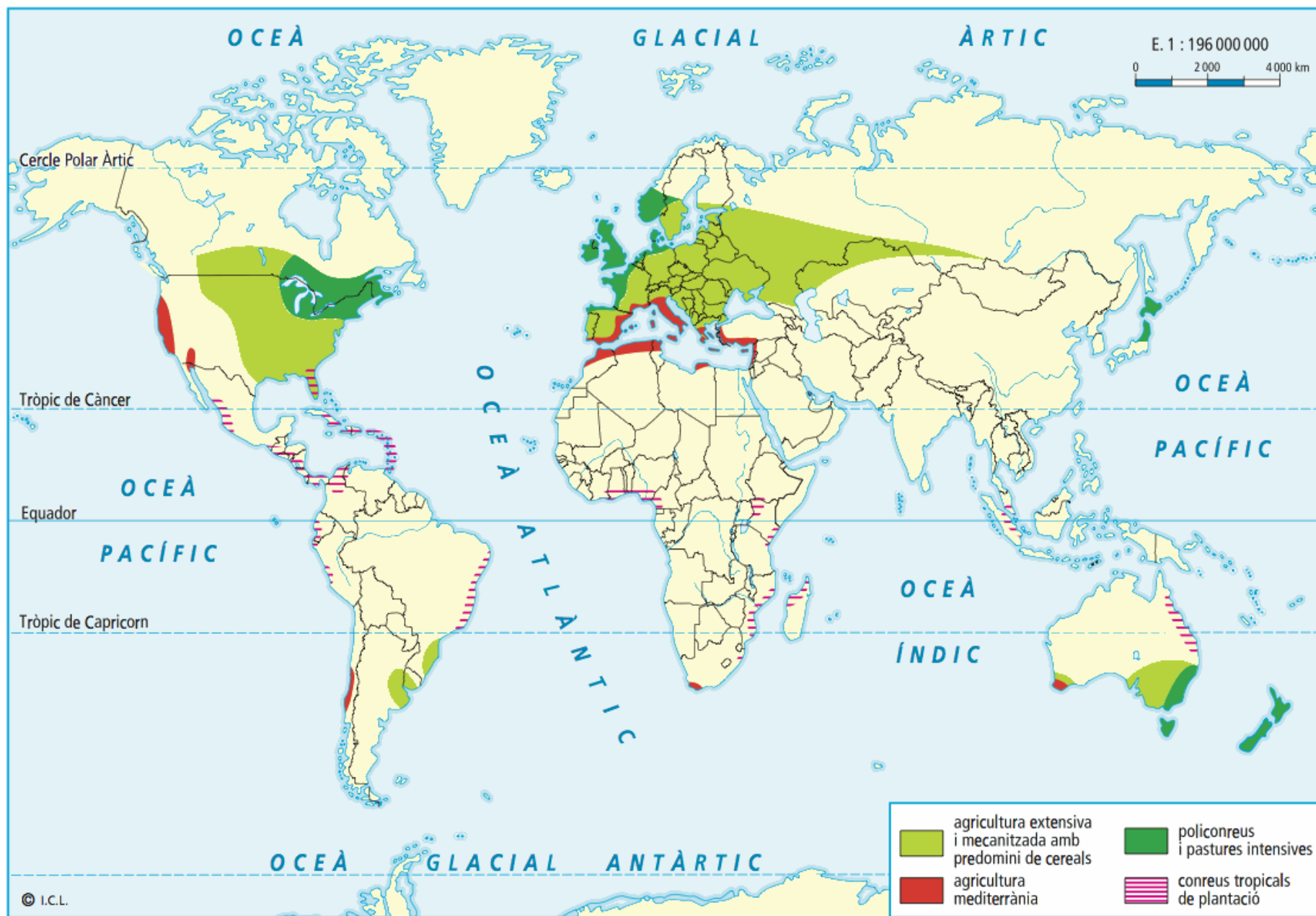
Agricultura itinerant per cremació

8.- Agricultura comercial o de mercat

Agricultura comercial

LOCALITZACIÓ DE L'AGRICULTURA DE MERCAT

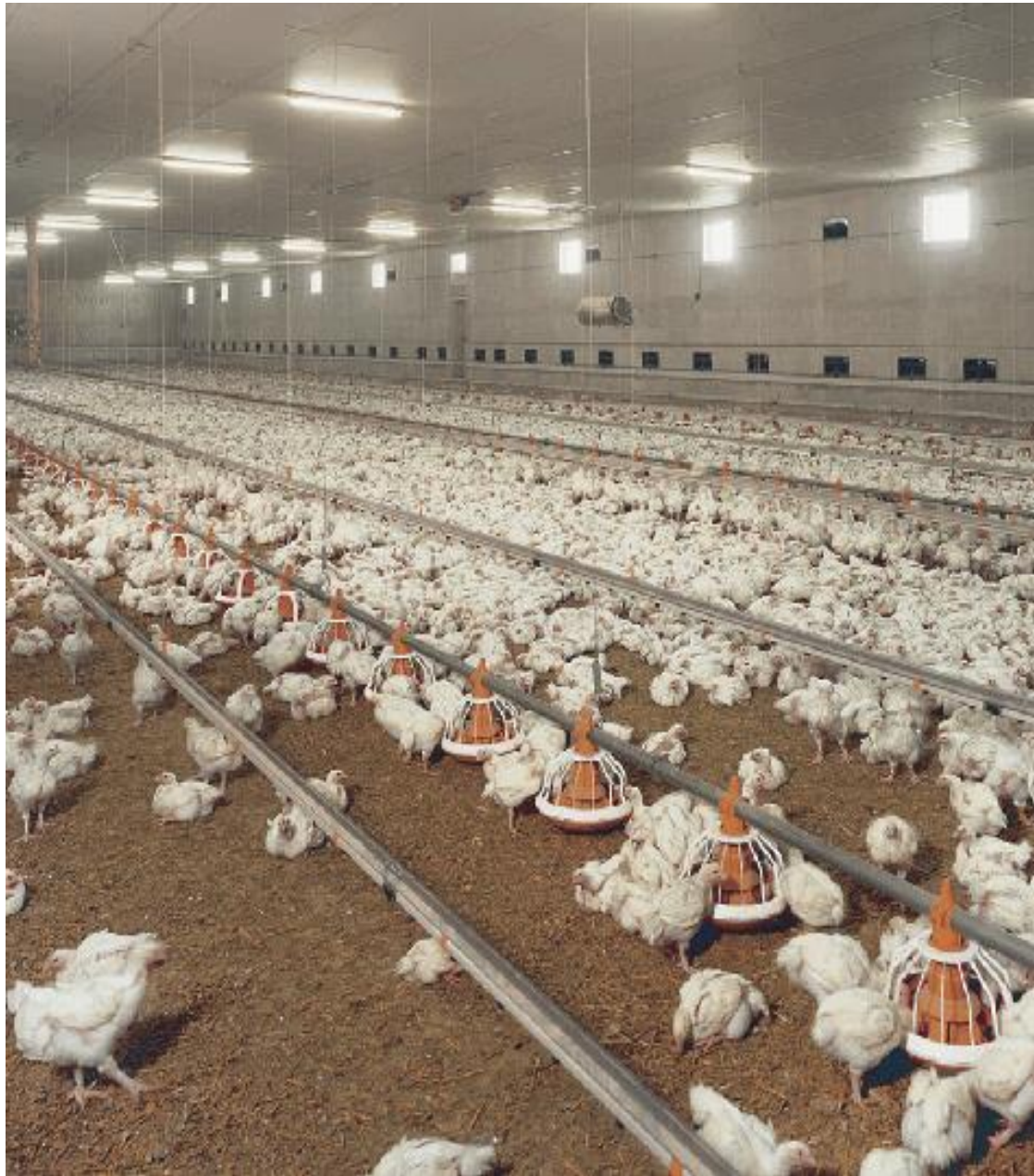
Agricultura comercial en hivernacles

9.- La ramaderia

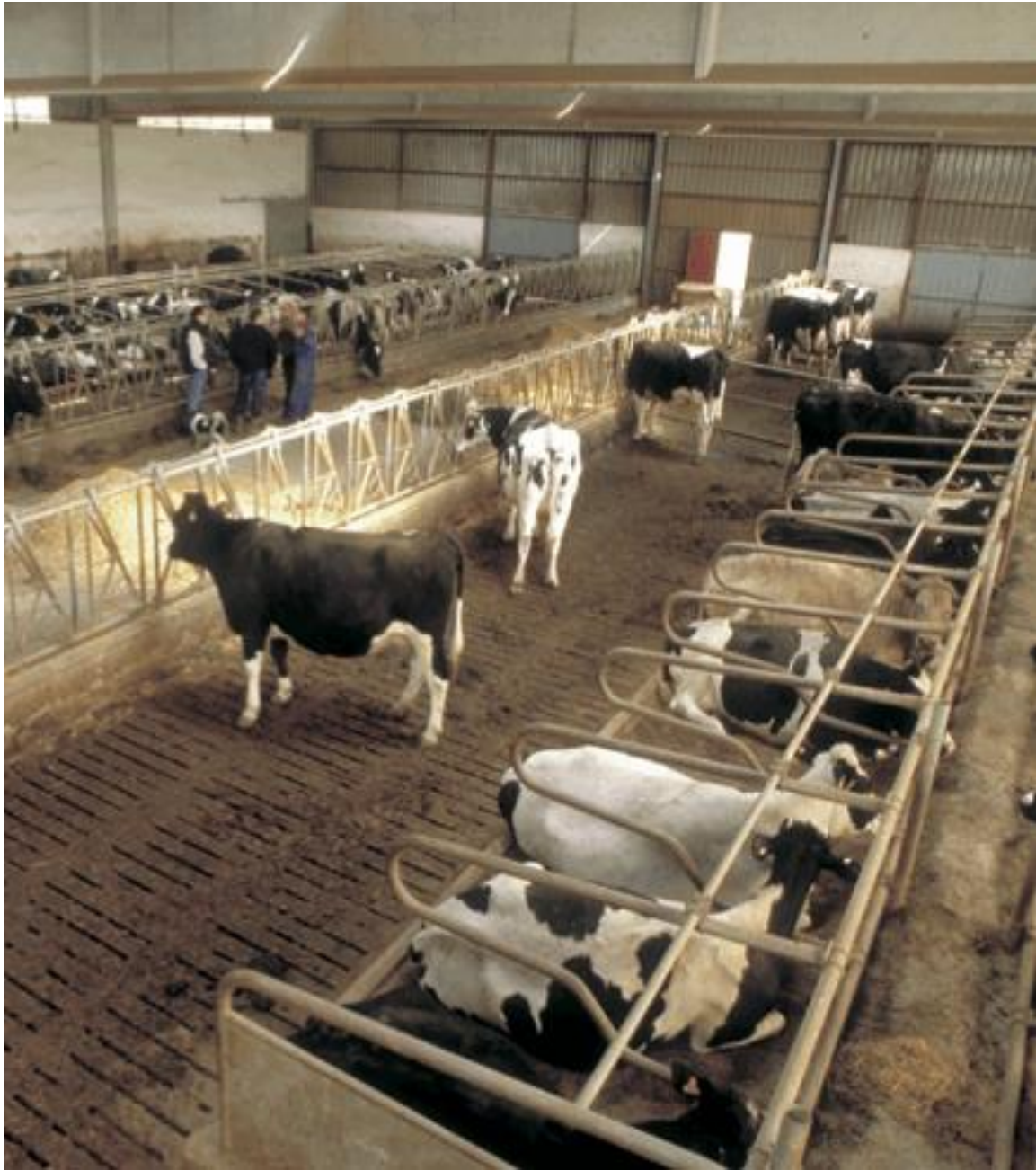

LA RAMADERIA AL MÓN

10.- El sector agrari a Espanya i Catalunya

POBLACIÓ AGRÀRIA A ESPANYA

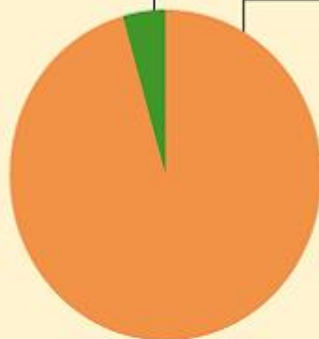
EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ACTIVA AGRÀRIA

POBLACIÓ ACTIVA AGRÀRIA DEL TOTAL NACIONAL EL 2009

agrària 4,4 %

indústria
i serveis 95,6 %

Vinyes de la D.O Montsant

Granja de porcs. Ramaderia intensiva

11.- L'activitat agrària i el mediambient

- **desertització per la** desforestació dels terrenys i la pressió ramadera.
- **contaminació de les aigües** per l'ús d' adobs (eutrofització) i plaguicides. En el cas de la ramaderia destaca la contaminació de les aigües pels purins.
- **empobriment dels sòls** per la sobreexplotació
- **resistència** d'algunes **plagues** i males herbes a l'ús de plaguicides
- **sobreexplotació dels recursos hídrics** que a vegades provoca la salinització dels sòls en zones litorals.

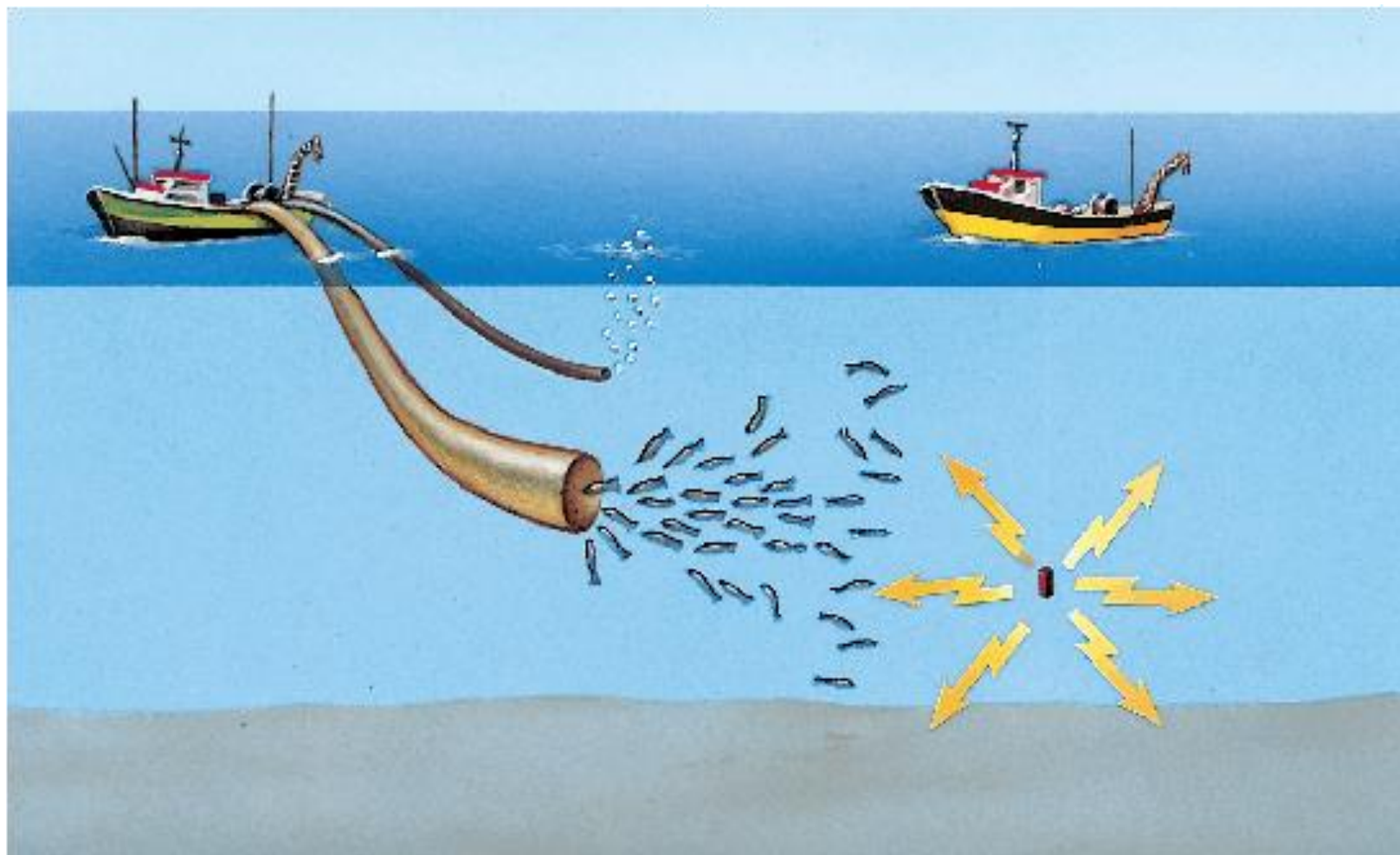
12. La pesca

13.- Sistemes de pesca

Diferents tipus de pesca tradicional

14.- Tipus de pesca

Pesca tradicional

Diferents tipus de pesca tradicional

Pesca comercial: pesca costanera i pesca d'altura

Pesca costanera

Pesca d'altura

15.- La pesca a Espanya i Catalunya

LES REGIONES PESQUERES ESPANYOLES

La regió Nord-oest inclou totes les costes gallegues. És la regió més important, tant pel volum de la pesca desembarcada com pel seu valor. El port de Vigo (O Berbés) és el primer d'Espanya i hi té la base una bona part de la flota congeladora i bacallanera. Al seu voltant se situen les principals drassanes de vaixells de pesca, una bona part de la indústria conservera i moltes empreses pesqueres i distribuïdores.

La regió Sud-atlànica s'estén d'Ayamonte a la Línea de la Concepción i comprèn els ports de Cadis, Huelva i Algesires, on es desembarquen espècies de gran valor econòmic, com ara escamarlans, llagostins i gambes, sovint provinents de les costes africanes.

La regió Cantàbrica s'estén des del riu Eo fins al Bidasoa, i és la segona pel que fa a la quantitat de tones de pesca desembarcada. Els ports de Pasaia, Ondarroa, Bermeo, Sant Sebastià i Gijón serveixen de base a molts vaixells que pesquen en aigües comunitàries.

La regió Mediterrània té ports pesquers poc actius. És una zona pobra en pesca, perquè les aigües són massa salades i calentes. Això fa necessària la importació de peix, sobretot durant la temporada turística.

La regió Canària té l'important port de Las Palmas i el d'Arrecife. Els seus vaixells practiquen la pesca d'altura i de gran altura a les costes africanes, però cada vegada hi troben més problemes, especialment al banc saharià.

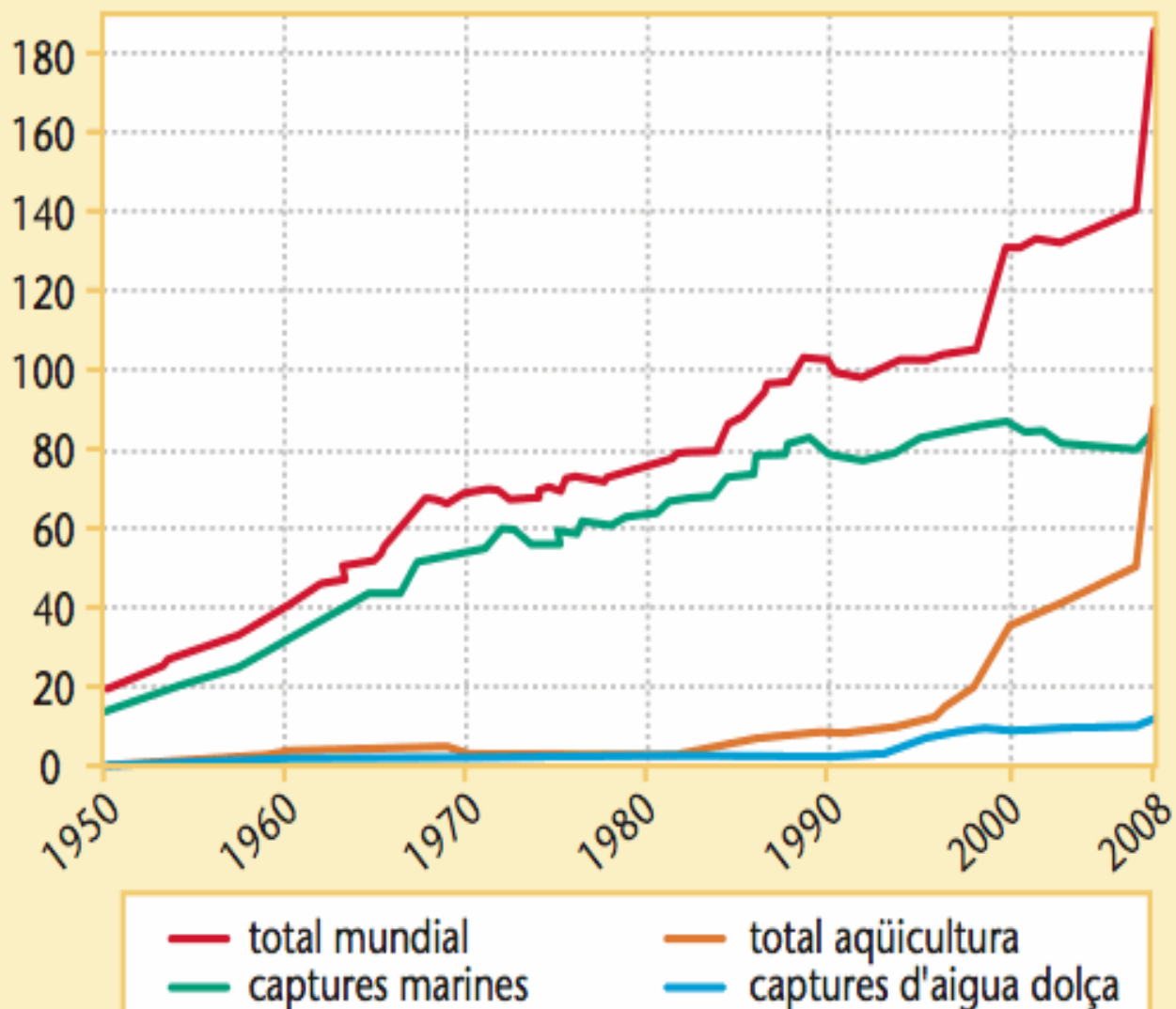
ZONES DE PESCA PER A ESPANYA

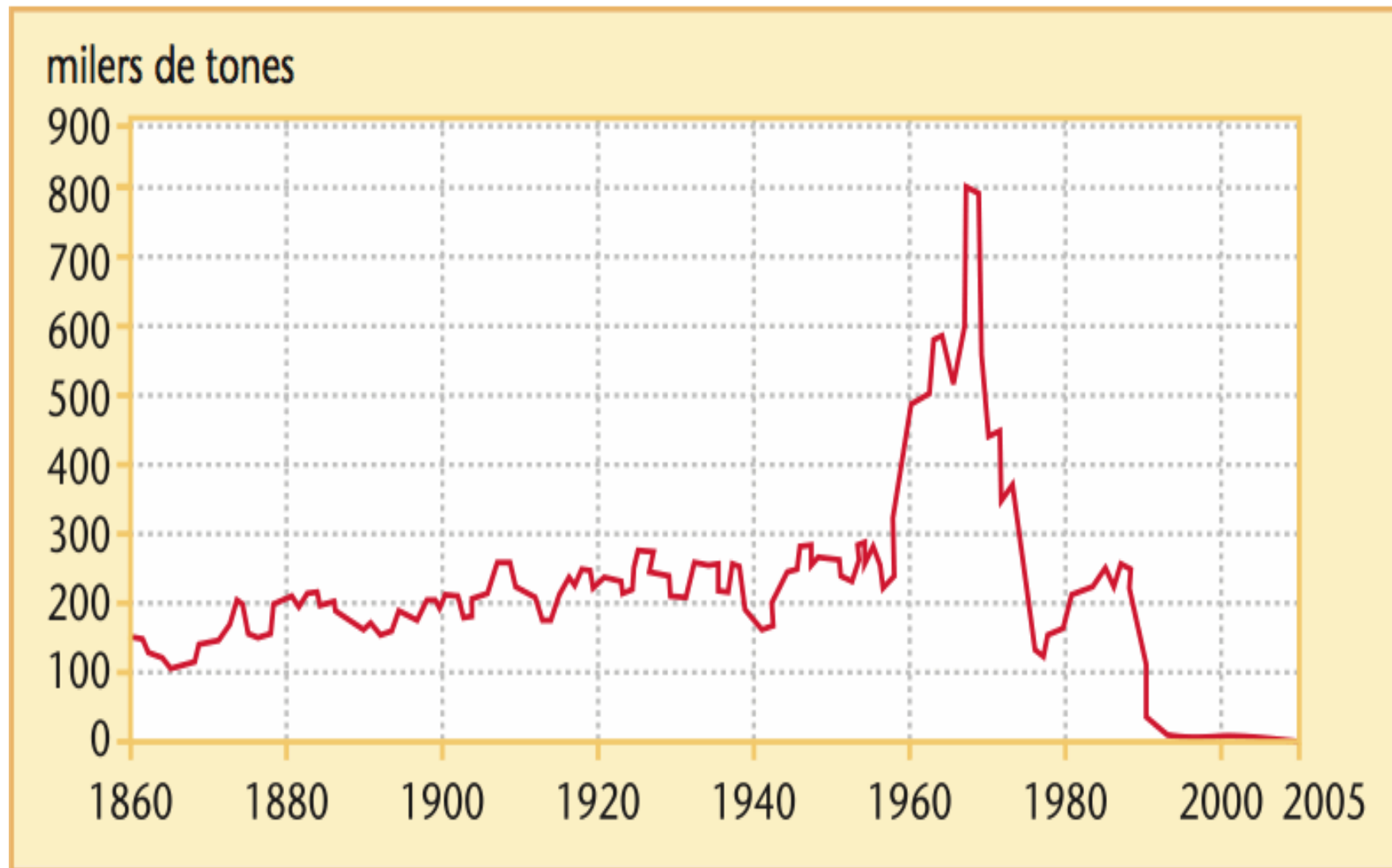
16.- Els problemes de la pesca

PRODUCCIÓ I CAPTURES MUNDIALS DE PEIX

milions de tones

EVOLUCIÓ DE LES CAPTURES DE BACALLÀ ATLÀNTIC

- Paisatges agraris

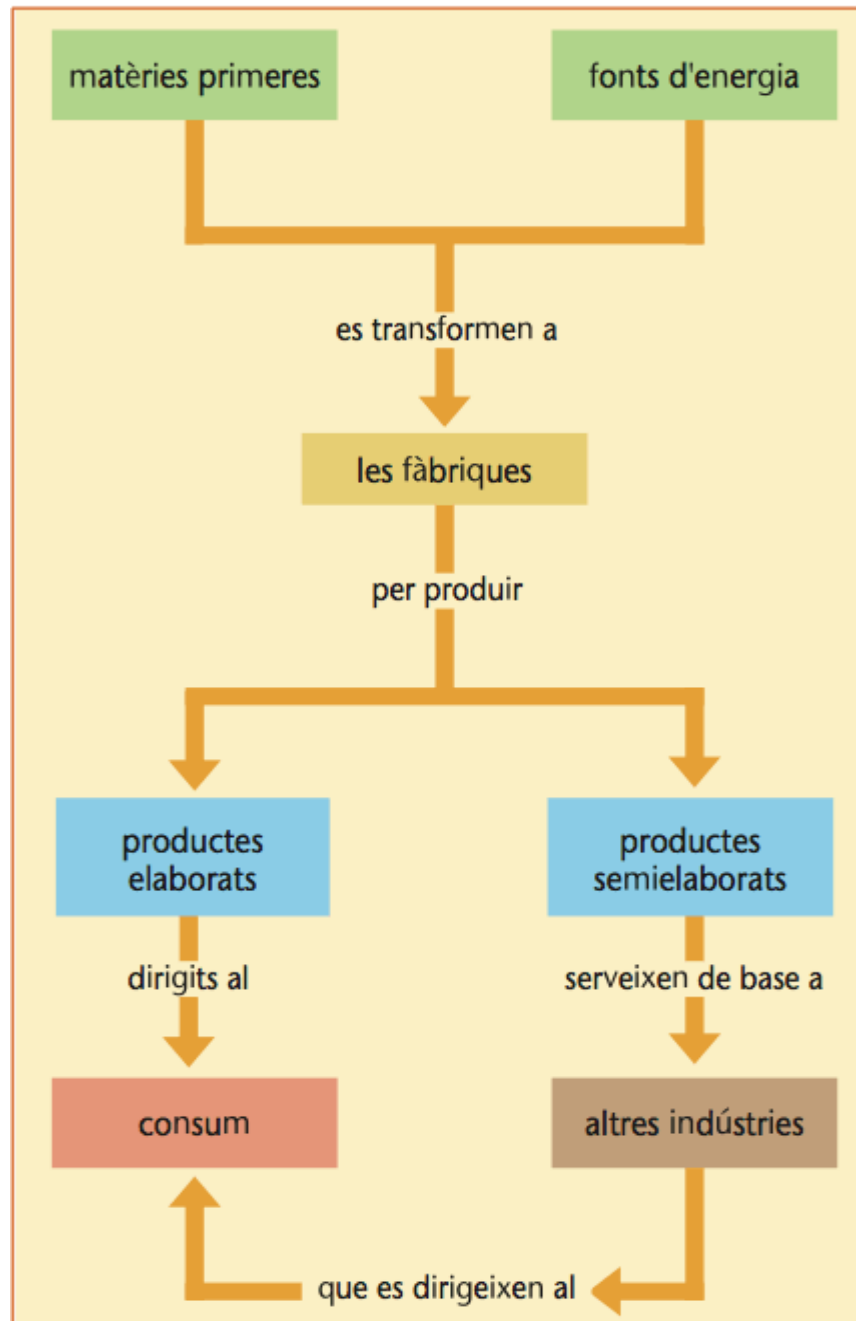

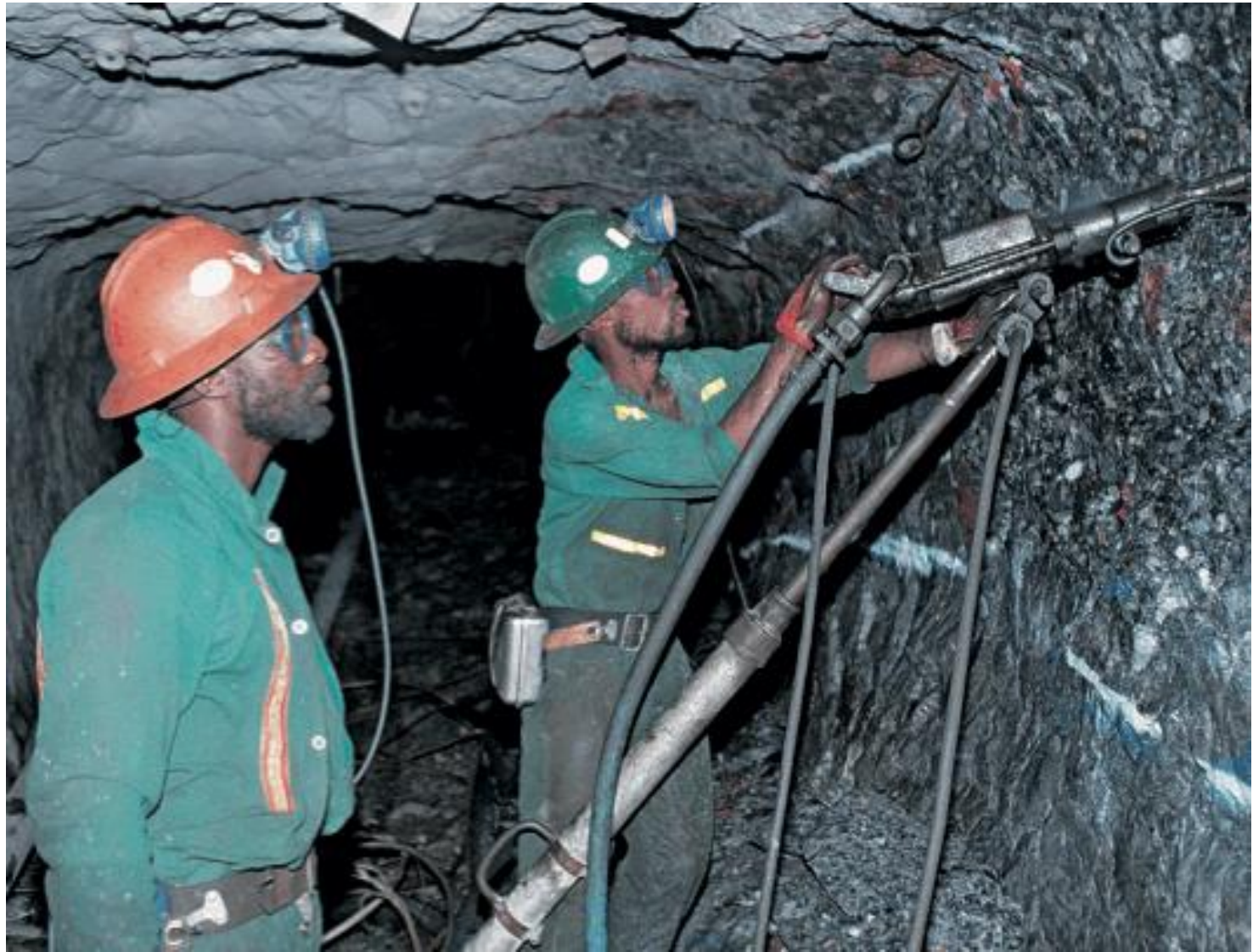
- **El sector secundari.**

1.- LES MATÈRIES PRIMÈRES

PROCÉS DE L'ACTIVITAT INDUSTRIAL

- 2. La indústria una activitat en evolució constant

La indústria una activitat en evolució constant

1. Artesania: fins finals s. XVIII

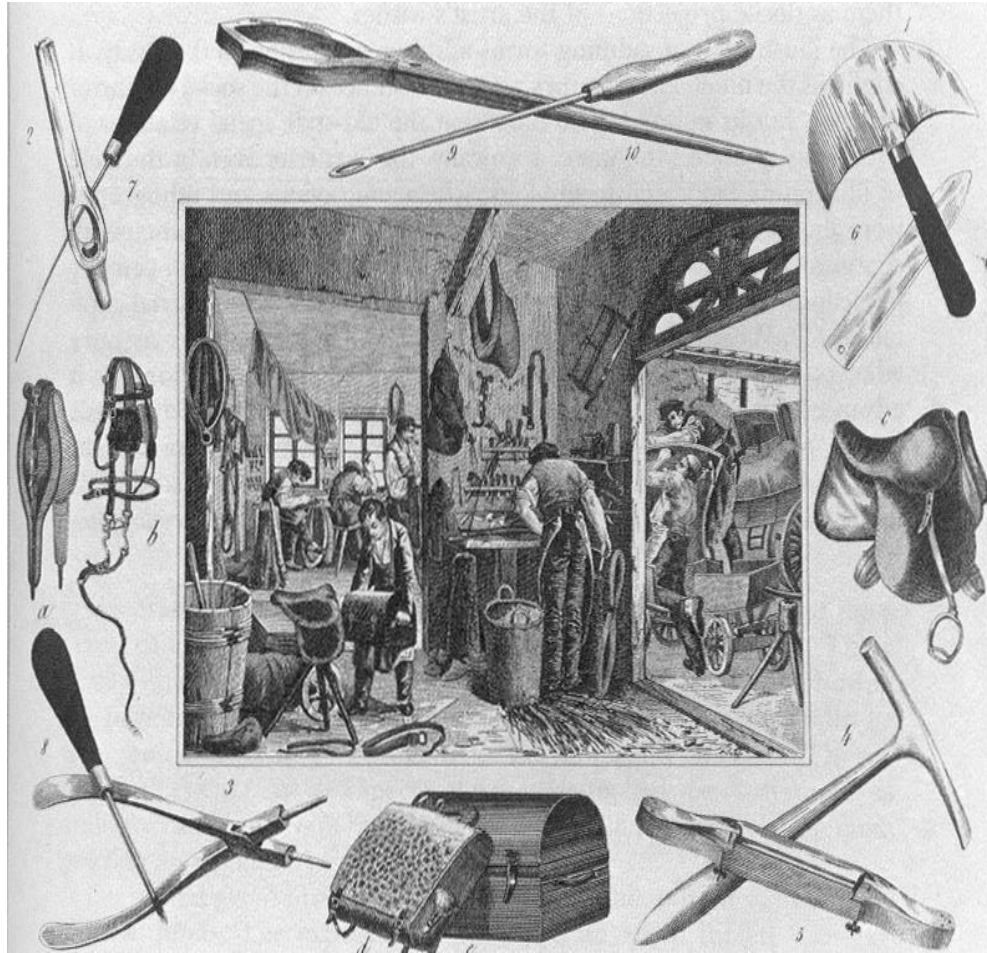
2. Indústria moderna

– **1^a. revolució industrial**

– **2ª revolució industrial**

– **3ª revolució industrial: la revolució tecnològica actual**

ARTESANIA

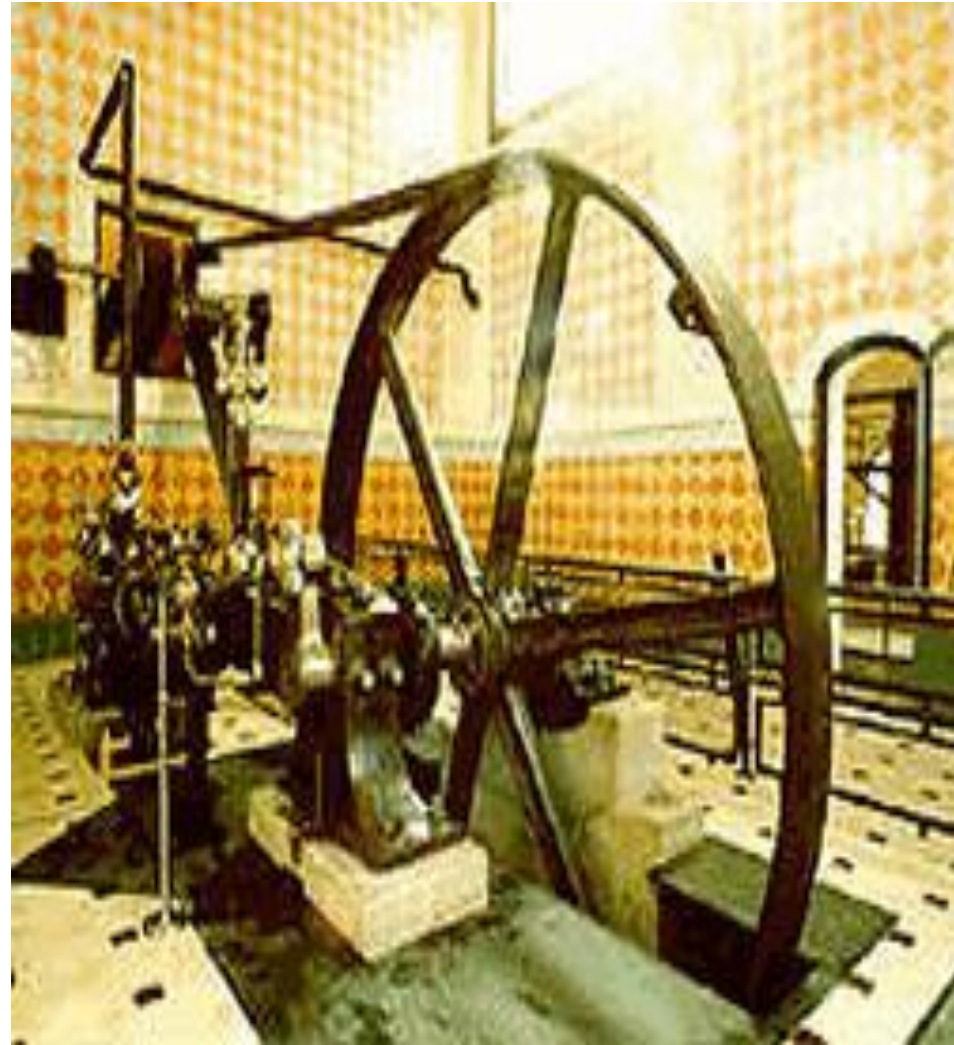

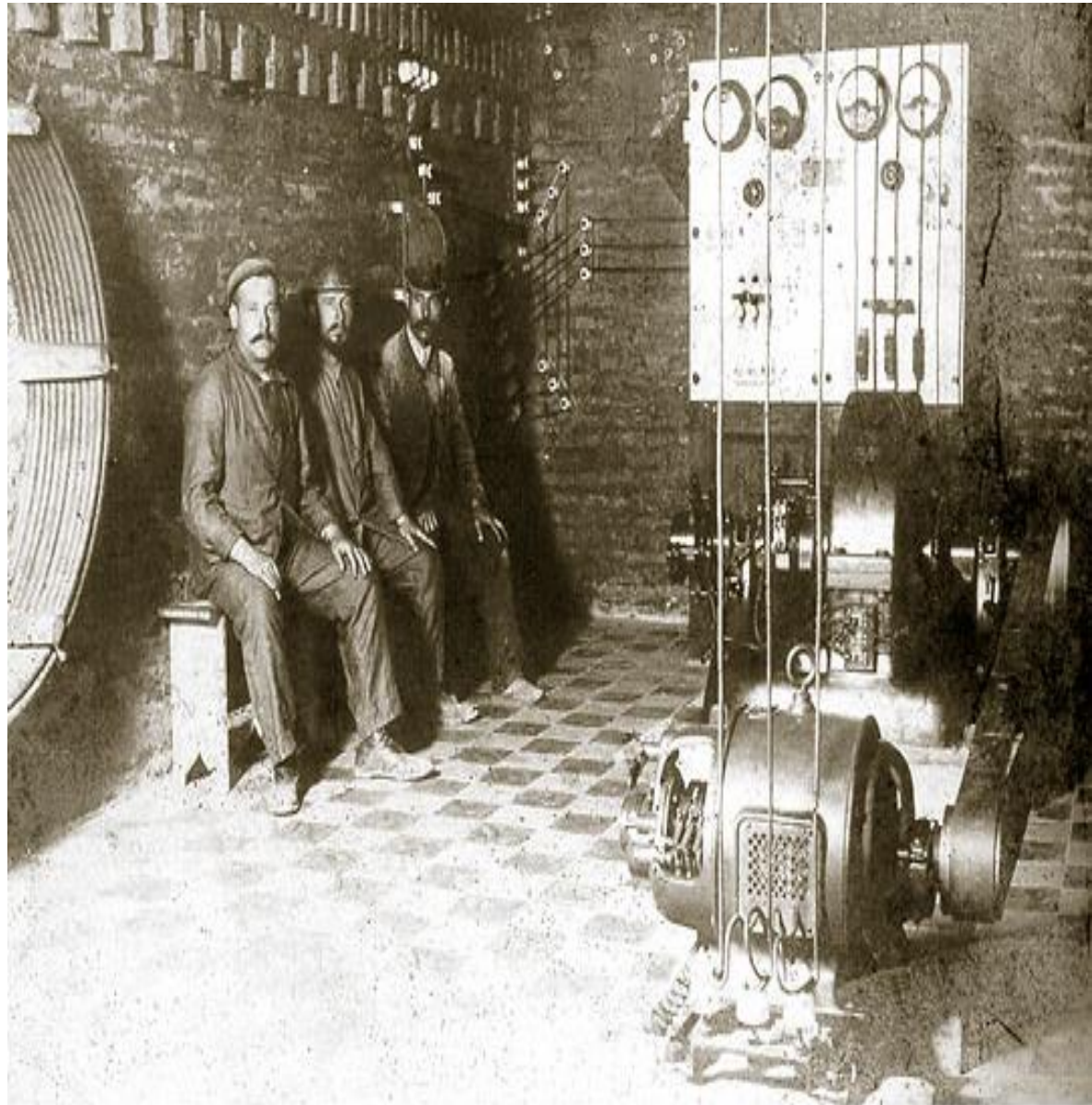
Primera revolució industrial

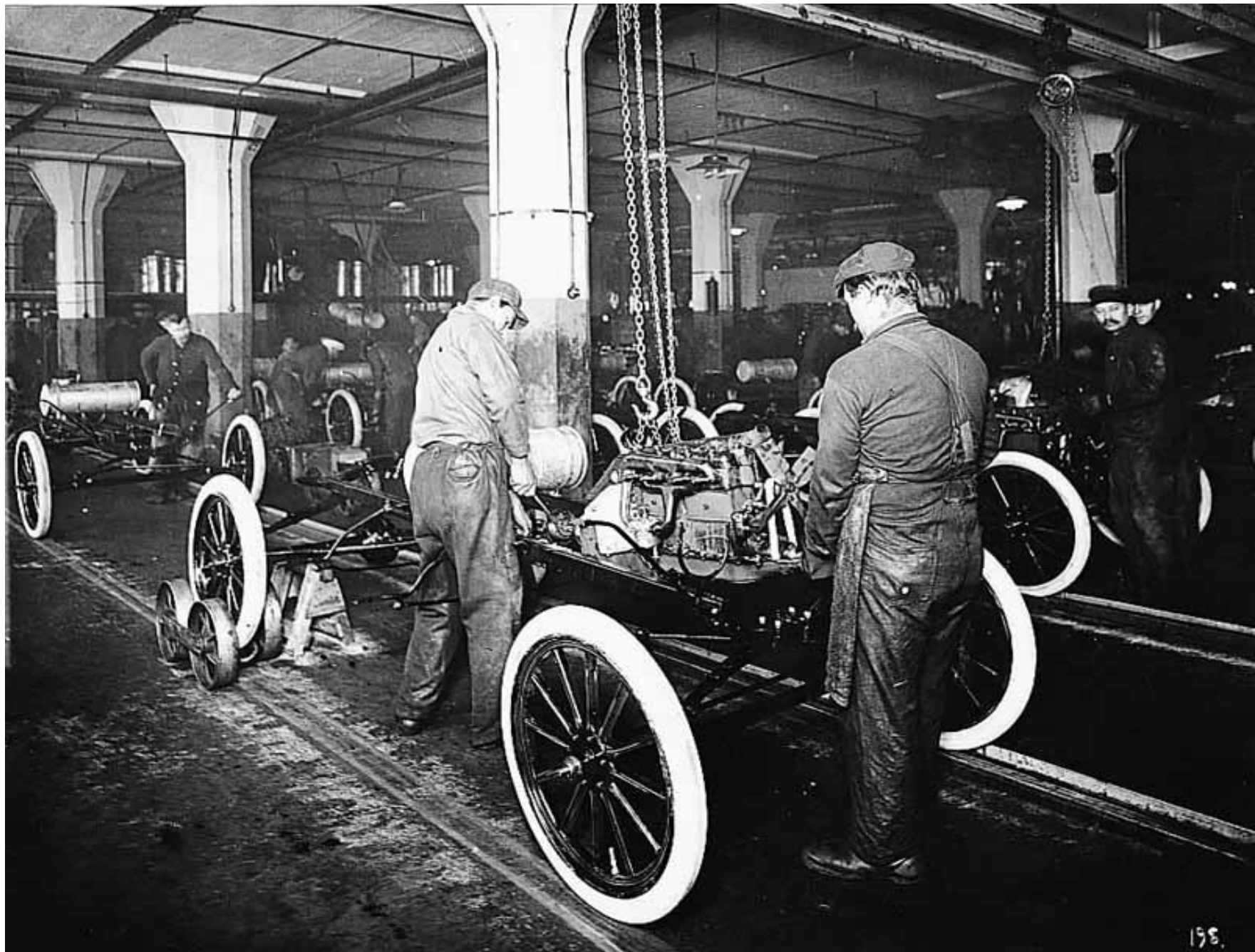
- A partir de **mitjans del s. XVIII**, Anglaterra i durant pràcticament tot el XIX
- fàbriques a prop dels rius: **energia hidràulica**.
- invenció de la **màquina de vapor**
- ús del **carbó** com a font d'energia
- **màquines** en comptes de treball manual
- aparició dels **obrers industrials**, treballadors assalariats
- Importància del **treball infantil**
- Destaca la indústria **tèxtil i la siderúrgica**

Segona revolució industrial

- finals XIX fins els anys 70 s. XX
- **petroli i electricitat** com a fonts d'energia
- **motor d'explosió i elèctric**
- **producció en cadena: sistema taylorista o fordista.**
 - el treballador esdevé un autòmat sota la vigilància dels encarregats
- **SPM** : sistema de producció en massa
- **especialització dels treballadors**
- Destaca la indústria de l'**automòbil**

Tercera revolució industrial

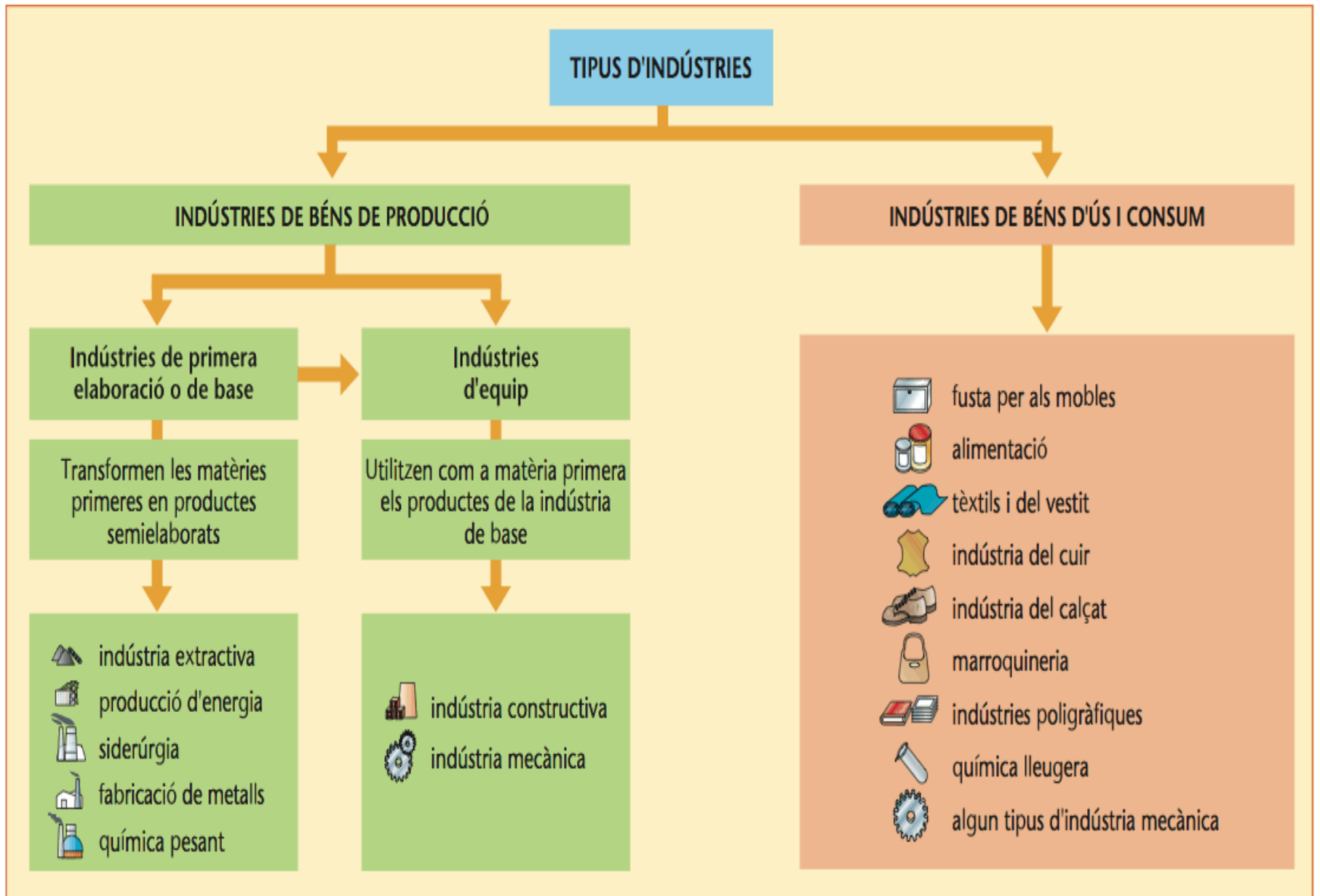
- A partir dels anys 70 del s. XX
- Revolució en els sistemes de producció industrial.
Revolució tecnològica:
 - **microelectrònica, robòtica, telemàtica** (informàtica + telecomunicacions).
- **obrers reemplaçats per robots (atur).** Augment de la **productivitat**.
- poca quantitat de **mà d'obra** però molt especialitzada
- Es valora el treball en equip, iniciativa...mobilitat dels treballadors: espacial i ocupacional... **Model Toyotisme**
- **producció flexible:** produir i servir productes just a temps de ser venuts.
 - elimina costos d'emmagatzematge
- Predomini del **mercat mundial**

CLASSIFICACIÓ DE LES INDÚSTRIES

- Fan la **transformació de les matèries primeres** en productes **semielaborats** (matèries primeres industrials)
 - Exemples: **siderúrgica, metal·lúrgia pesant, química pesant, petroquímica, producció d'energia**
- Consumeixen molta **energia**.
- Necessiten **grans inversions de capital**.
- Poden provocar gran **contaminació ambiental**.
- Solen situar-se **prop de les matèries primeres o ports**
- **Aspecte de Gegantisme**
- Sovint té el **suport dels estats** pel que representa com a motor de les altres

Indústria de base o pesant

Indústria de béns d'equipament

- Transforma el productes semielaborats en **productes acabats** que serviran com a **eines, màquines o materials de transport** d'altres tipus d'indústries.
- Exemples:
mecànica industrial

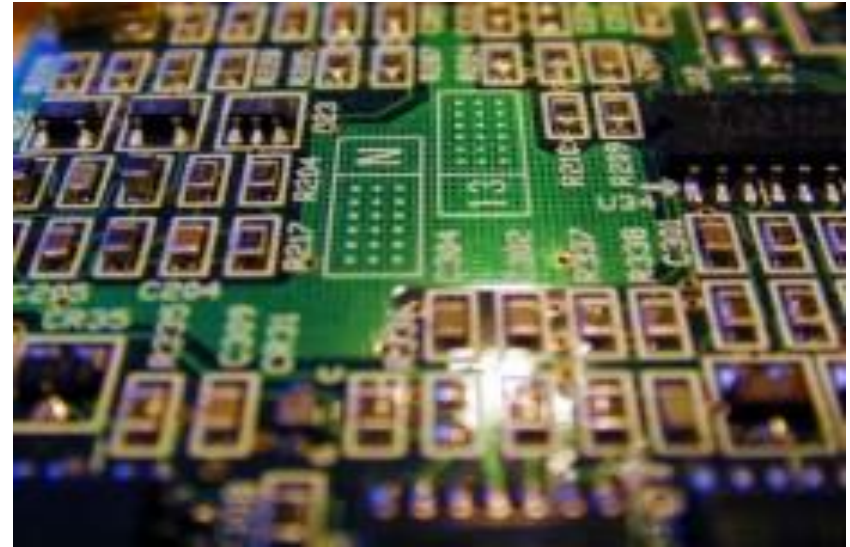
Indústria de béns d'ús i de consum o lleugera

- Transforma recursos naturals poc voluminosos o semiacabats en **productes de consum** de les persones
- **utilitza menys energia i matèries primeres que la de base.**
- **necessita menys inversions**
 - **beneficis més ràpids ja que les amortitzacions són menors**
- **de béns de consum de caràcter durador** (electrodomèstics, automòbils, química de consum, etc.)
- **de béns de consum no durador** (tèxtil, cuir, calçat, arts gràfiques, etc)

Indústries punta

- Utilitzen i treballen les **tecnologies més avançades** relacionades amb:
 - informàtica, telecomunicacions, microelectrònica, enginyeria biològica, investigació farmacèutica
- **poc consum** d'energia i matèries primeres
- necessita **molta investigació**: inversions molt elevades
 - prop de les **universitats**
- Serà **d'equipament** si va adreçada a les indústries i **de consum** si va adreçada al consumidor general

FONTS D'ENRGIA

NO RENOVABLES

1. Combustibles fòssils

Carbó
Petroli
Gas natural

2. Energia nuclear

RENOVABLES

1. Convencional

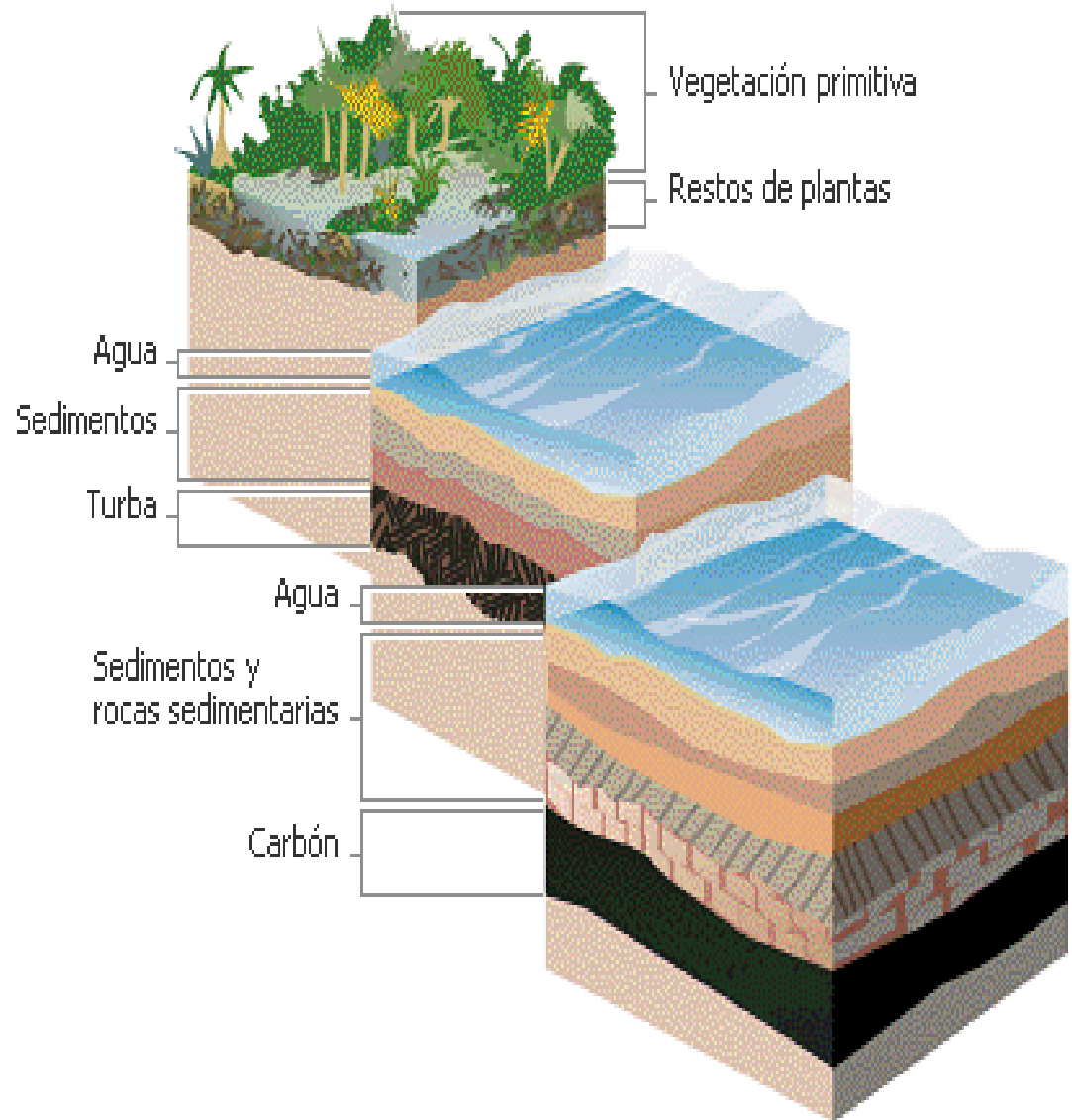
- **Hidroelèctrica**

2. Alternatives

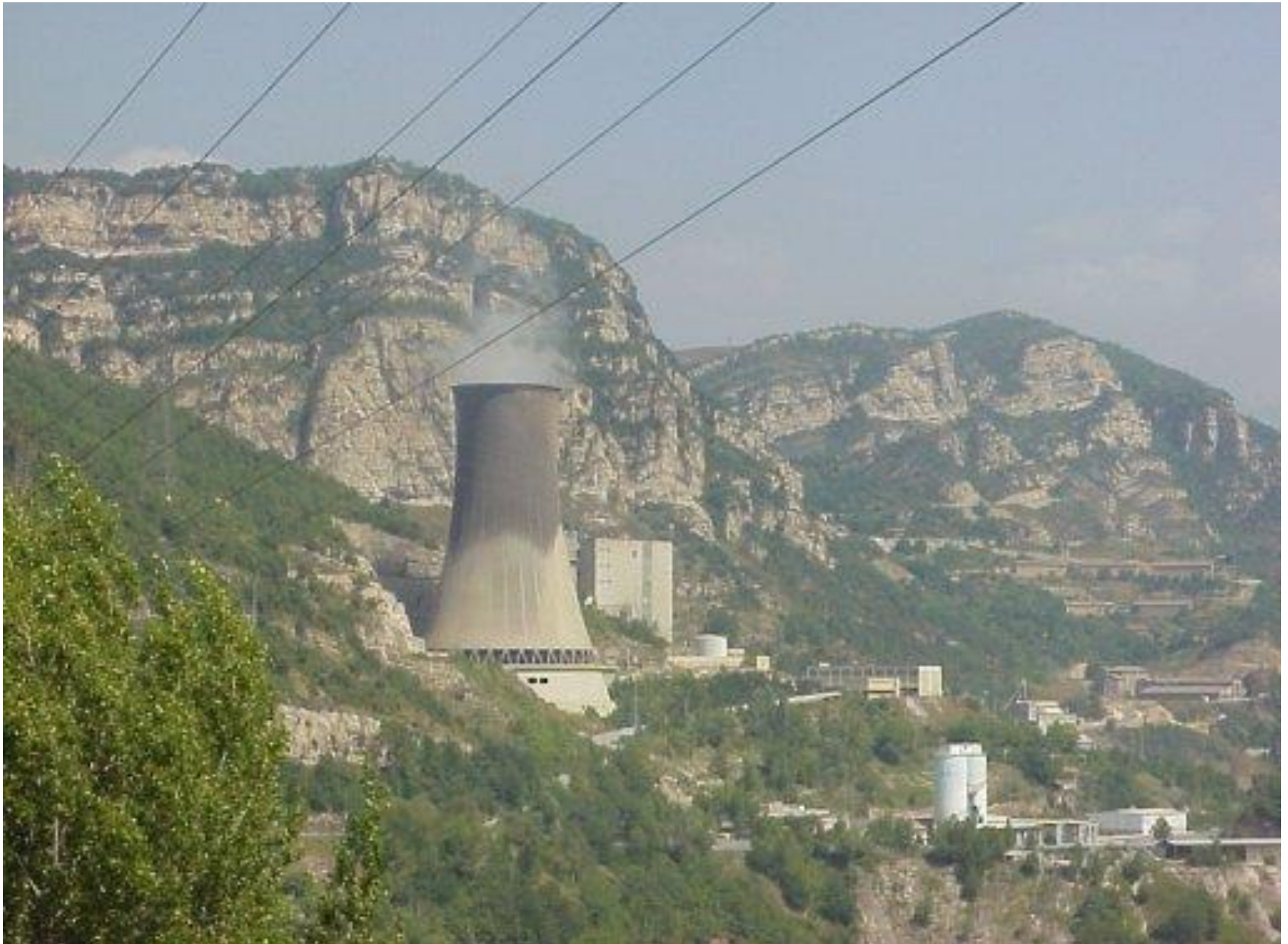
- **Solar**
- **Biomassa**
- **Eòlica**
- **Mareomotriu**
- **Geotèrmica**

CARBÓ 1

- **Roques** originades pels canvis fisico-químics que sofreixen els **sediments vegetals** des que es dipositen fins que formen una roca coherent
- Acció de **bacteris**
- **Procés geològic:** compactació, pèrdua d'aigua i expulsió de substàncies volàtils

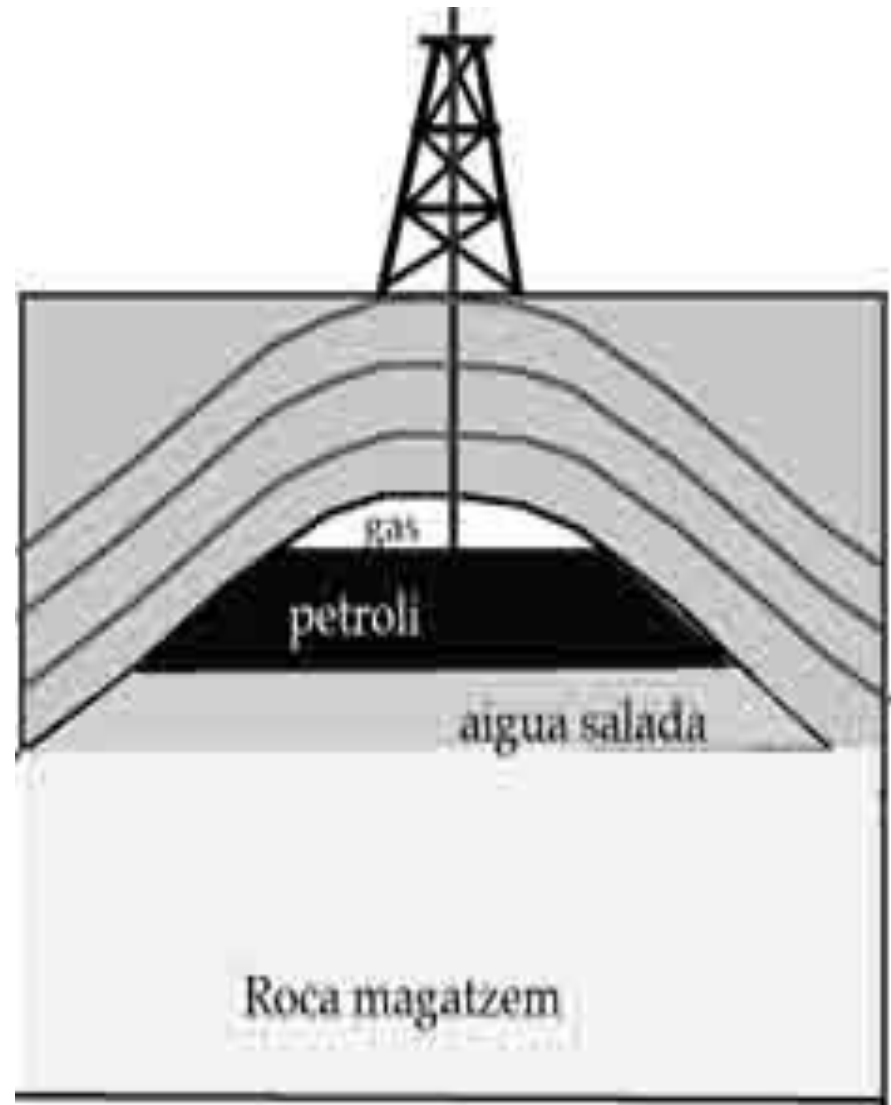

Central tèrmica de Cercs, Alt Berguedà

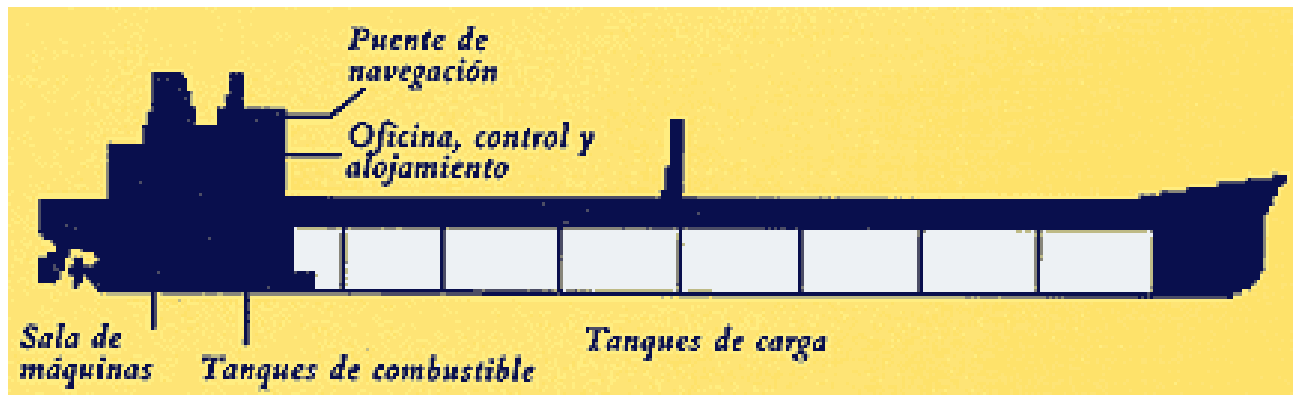
PETROLI 1

- **Oli de pedra.** Barreja de substàncies sòlides, líquides i gasos.
- S'origina a les **conques marines poc profundes** amb grans quantitats de **plàncton** microorganismes que al morir representen una gran acumulació de matèria orgànica.
- En forma de cru no té cap aplicació directa. Necessari el procés de **refinació**.
 - A Espanya **9 refineries** (Cepsa, Repsol, BP oil Espanya, Petronor)

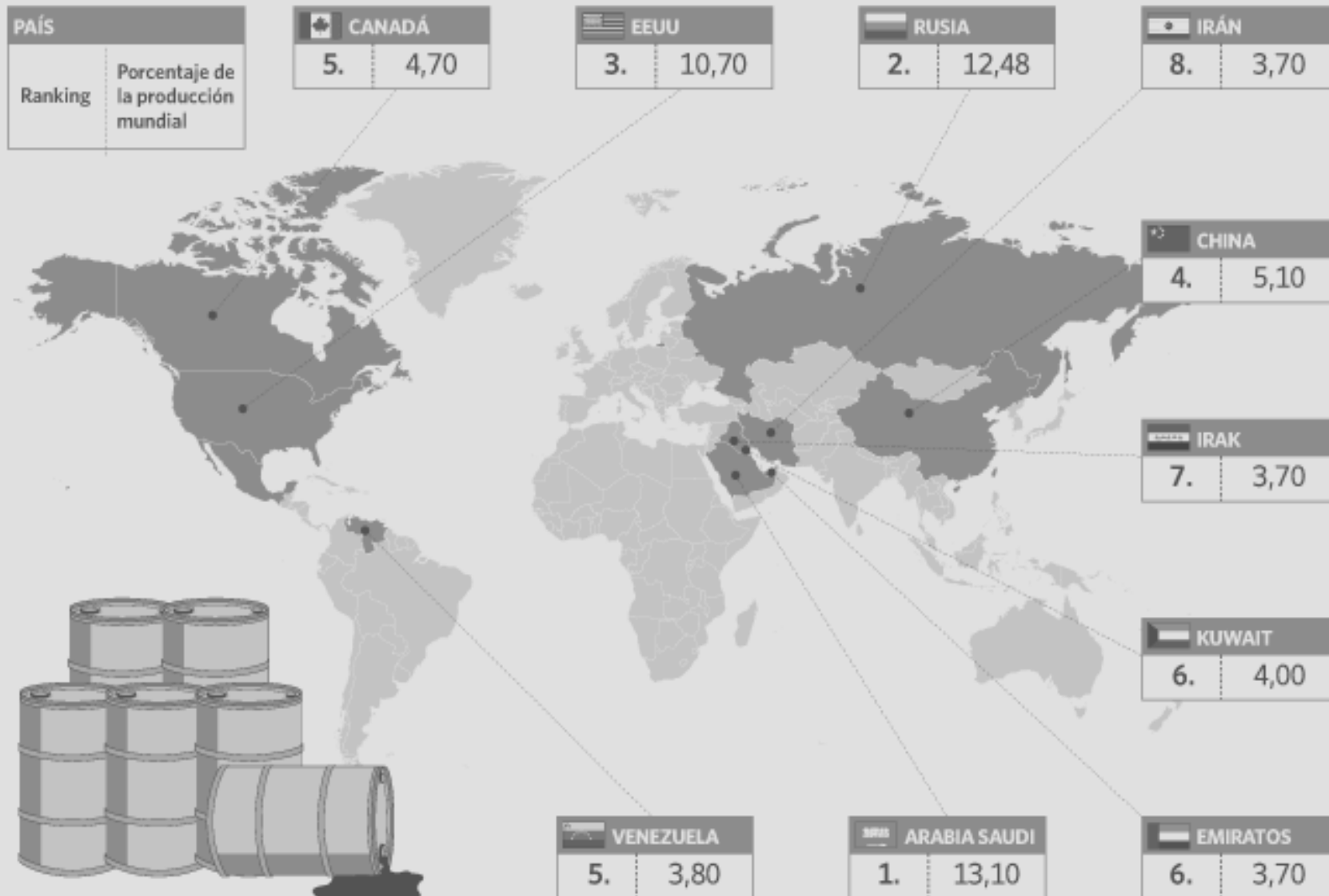

PETROLI 3

Transport: oleoductes, vaixells petrolers

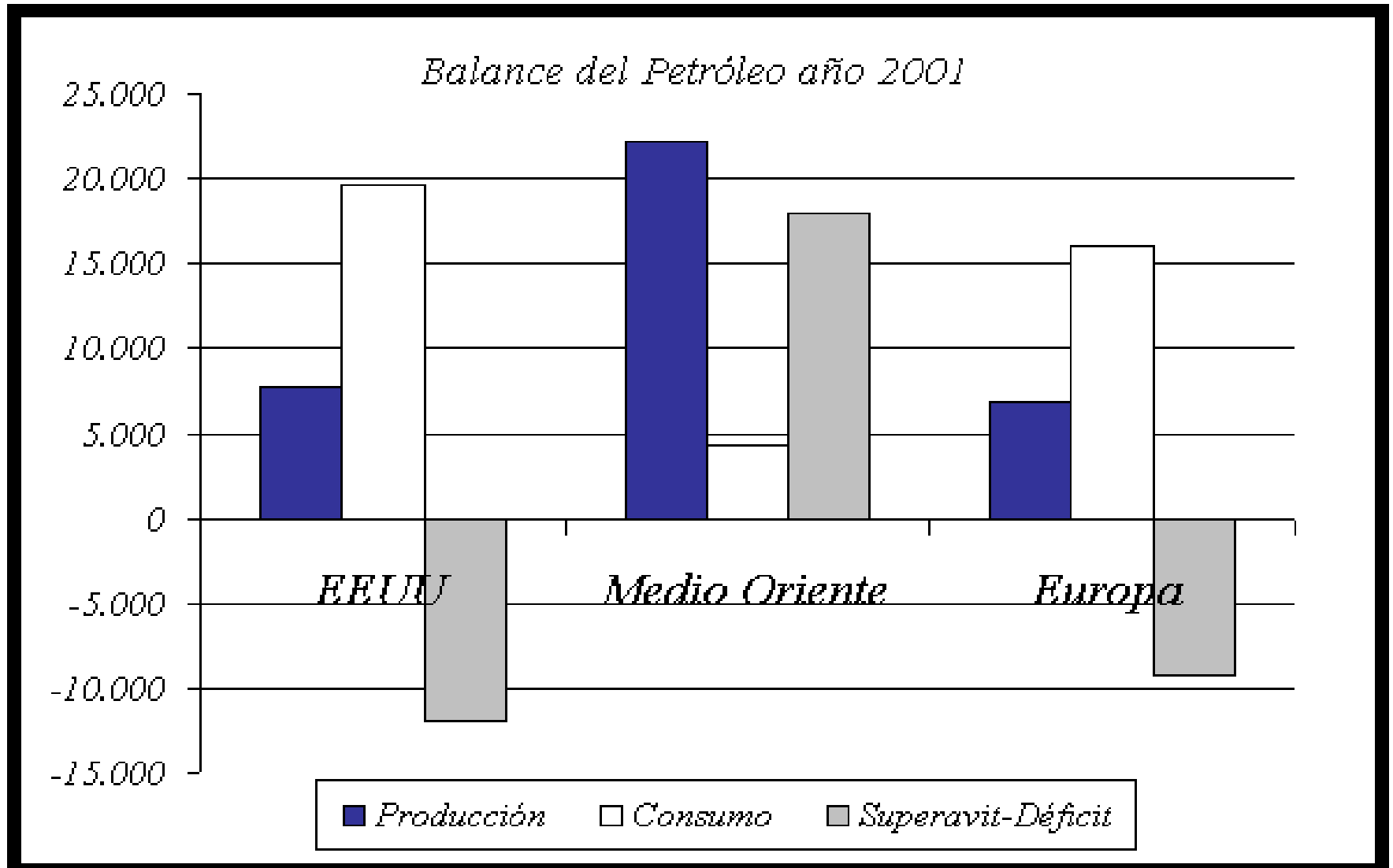
¿Quiénes son los mayores productores de petróleo del mundo?

PETROLI 5

Majoritàriament es consumeix on no es produeix

dades en milers de barrils diaris

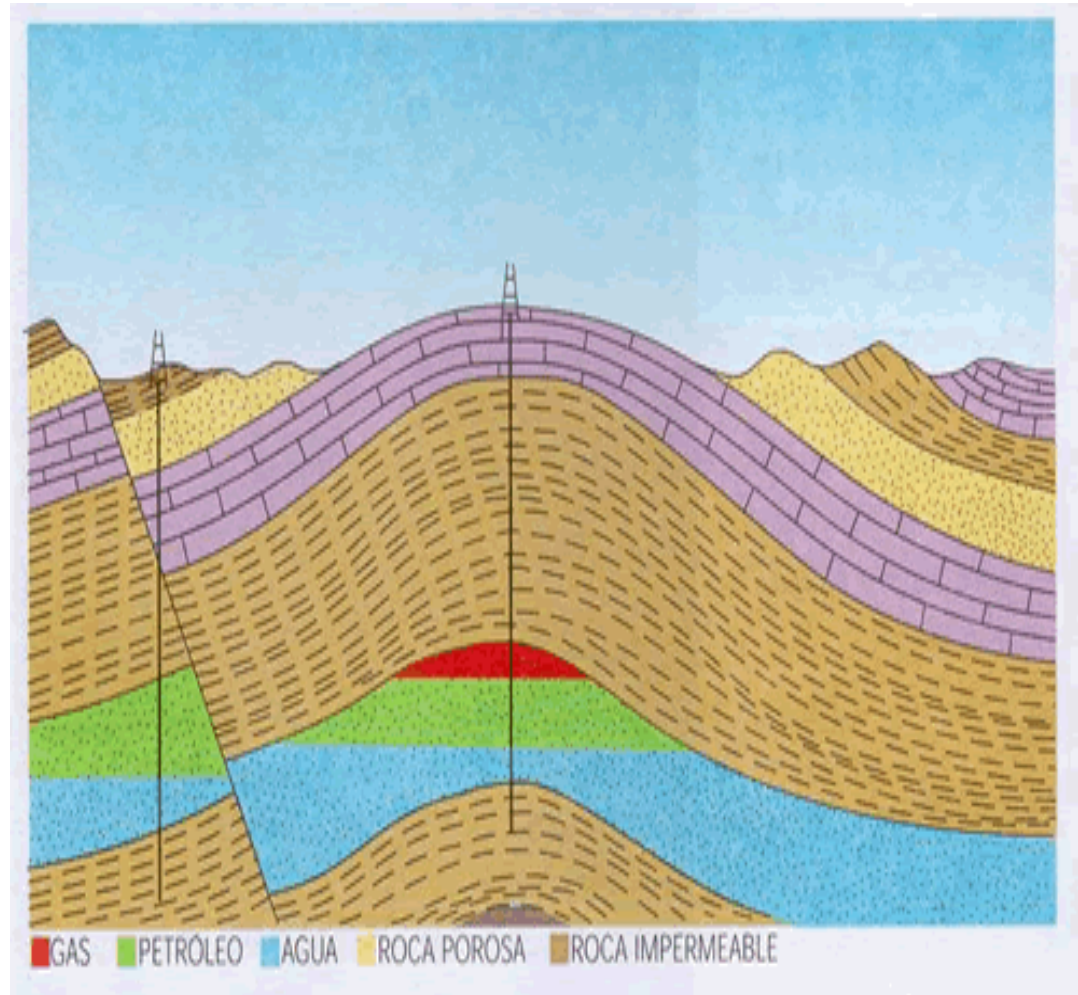
Les guerres del petroli

- **Power is power**, energia és poder, diuen els anglesos.
- El petroli n'és l'exemple més clar, i la de l'**Iraq**, la guerra més recent originada, en part, pels afanys d'apoderar-se del **control de l'anomenat "or negre"**.
- **L'escenari geopolític mundial** que descriuen els experts per a les pròximes dècades és **ple d'inestabilitat**.

GAS NATURAL 1

- Prové de la **fermentació de la matèria orgànica** acumulada entre sediments.
- **Barreja** de metà (70%), nitrogen, propà i butà, entre d'altres.
- Extreure'l és senzill, l'explotació econòmica.

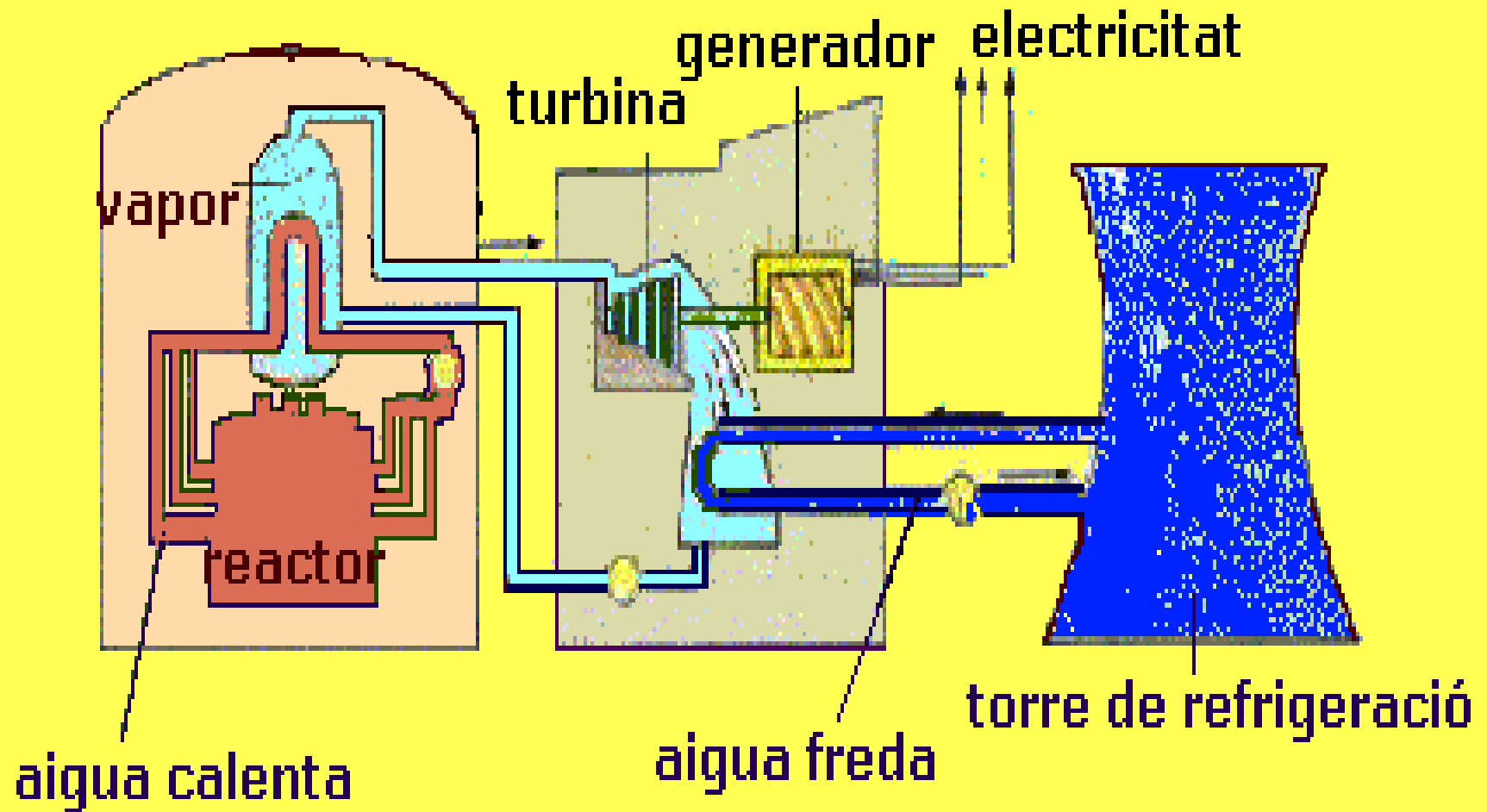

GAS NATURAL 4

- Una vegada el gas ha estat regasificat és injectat o derivat a les xarxes de distribució locals.

ESQUEMA D'UNA CENTRAL NUCLEAR DE FISSIÓ

Centrals nuclears a Espanya: 8 unitats en funcionament, situades en 6 emplaçaments

ENERGIA NUCLEAR DE FISSIÓ. 5

- Problema 1 : **accidents**
- El 26 d'abril de **1986** el reactor RBMK 4 de la central nuclear de **Txernòbil** (Ucraïna) va patir un accident que va culminar en dues explosions que van ocasionar l'emissió de **tones de material altament radioactiu a l'atmosfera.**
- Les **conseqüències** immediates i a llarg termini de l'accident industrial més greu del planeta són encara **incalculables.**
- Posteriorment Fukushima 2011

ENERGIA NUCLEAR DE FISSIÓ. 4

- Dècada dels 70 i 80 s'alerta sobre els **perills de la radiació**.
- Opinió pública en contra.
- Anys 90, **420 reactors nuclears**

ENERGÍA NUCLEAR EN EL MUNDO

444 reactores en
operación
en **31** países

65 unidades en
construcción
en **16** países

386.276 MWe
de capacidad
instalada

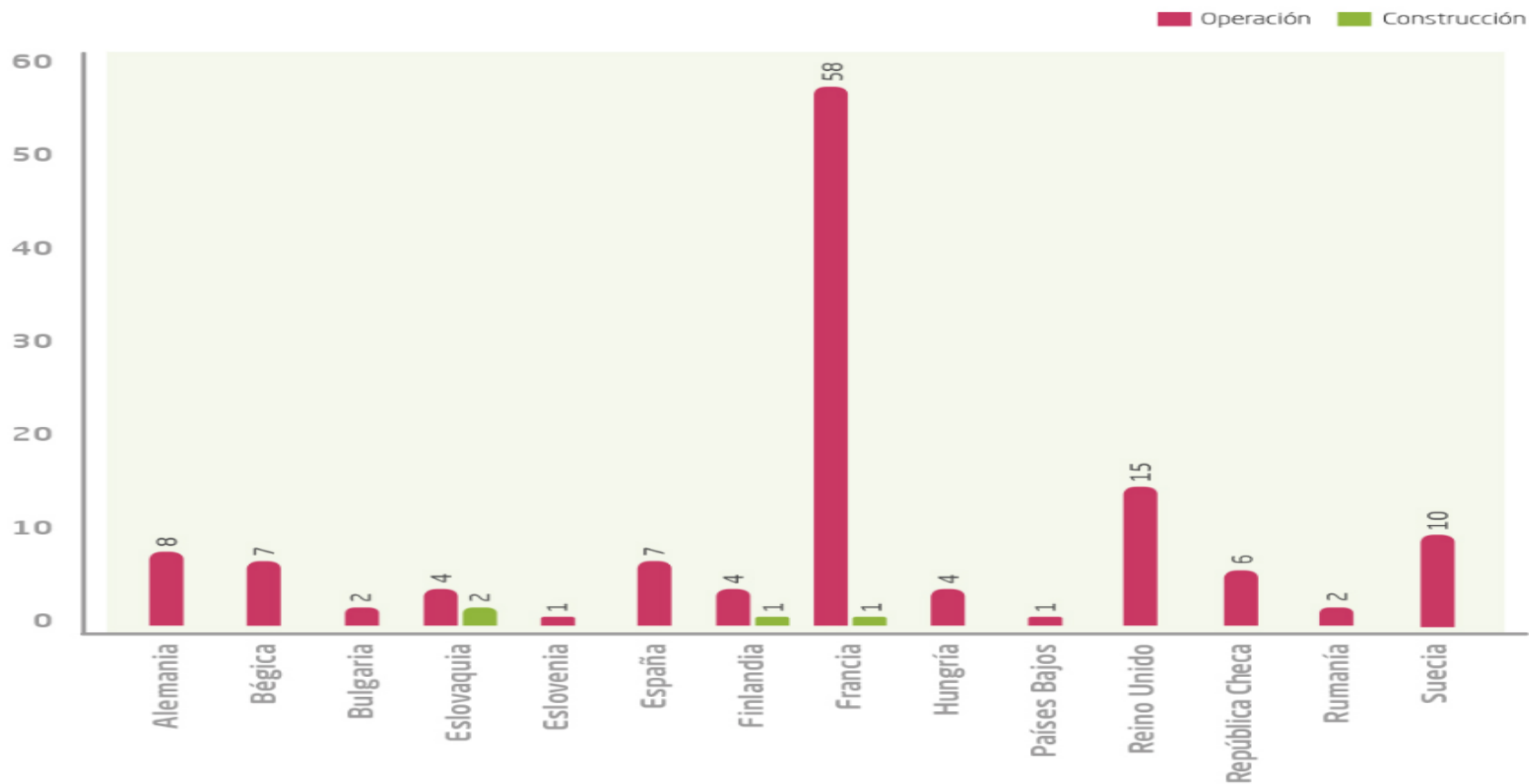

11,5%
de la electricidad
mundial en 2015

Datos a mayo 2016

Fuente: PRIS-OIEA y Foro Nuclear

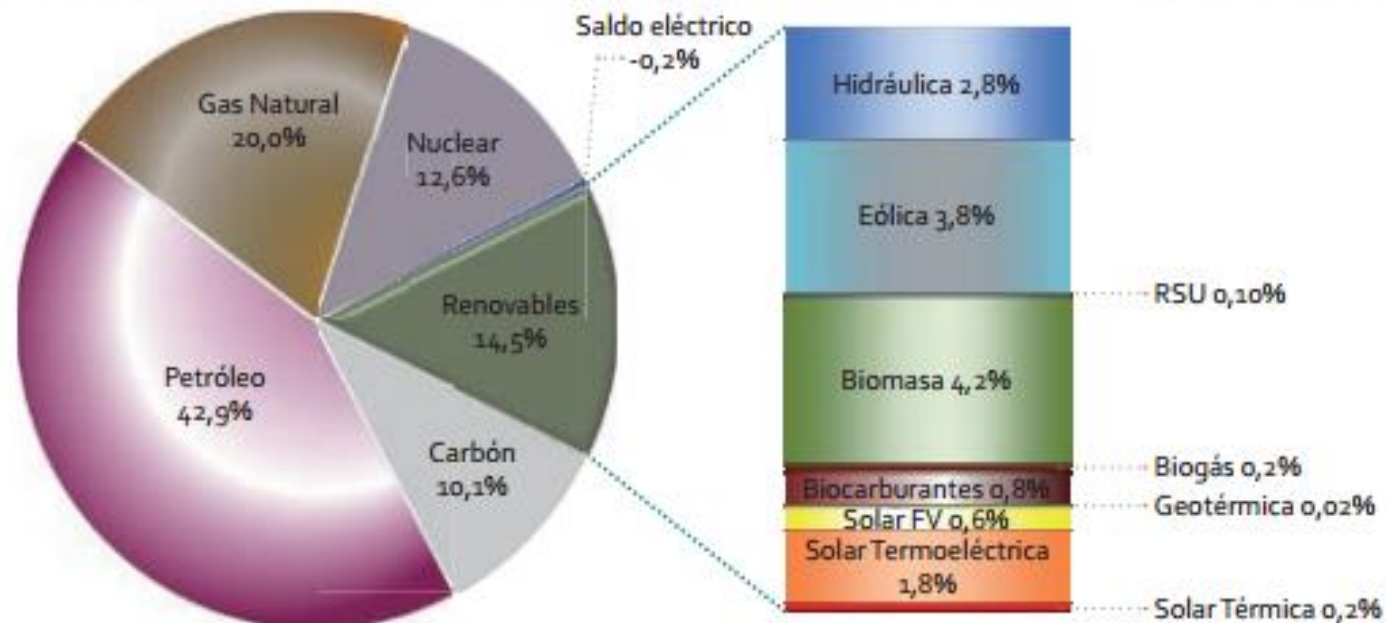
Energía Nuclear a la Unión Europea

Datos a 31 de diciembre de 2015
Fuente: PRIS-OIEA y Foro Nuclear

Consum d'energia a Espanya 2014

GRÁFICO 8.44. CONSUMO DE ENERGÍA PRIMARIA 2014. CONTRIBUCIÓN POR FUENTES ENERGÉTICAS

Datos provisionales
FUENTE: MINETUR, IDAE

3.- LES FONTS D'ENERGIA ALTERNATIVES

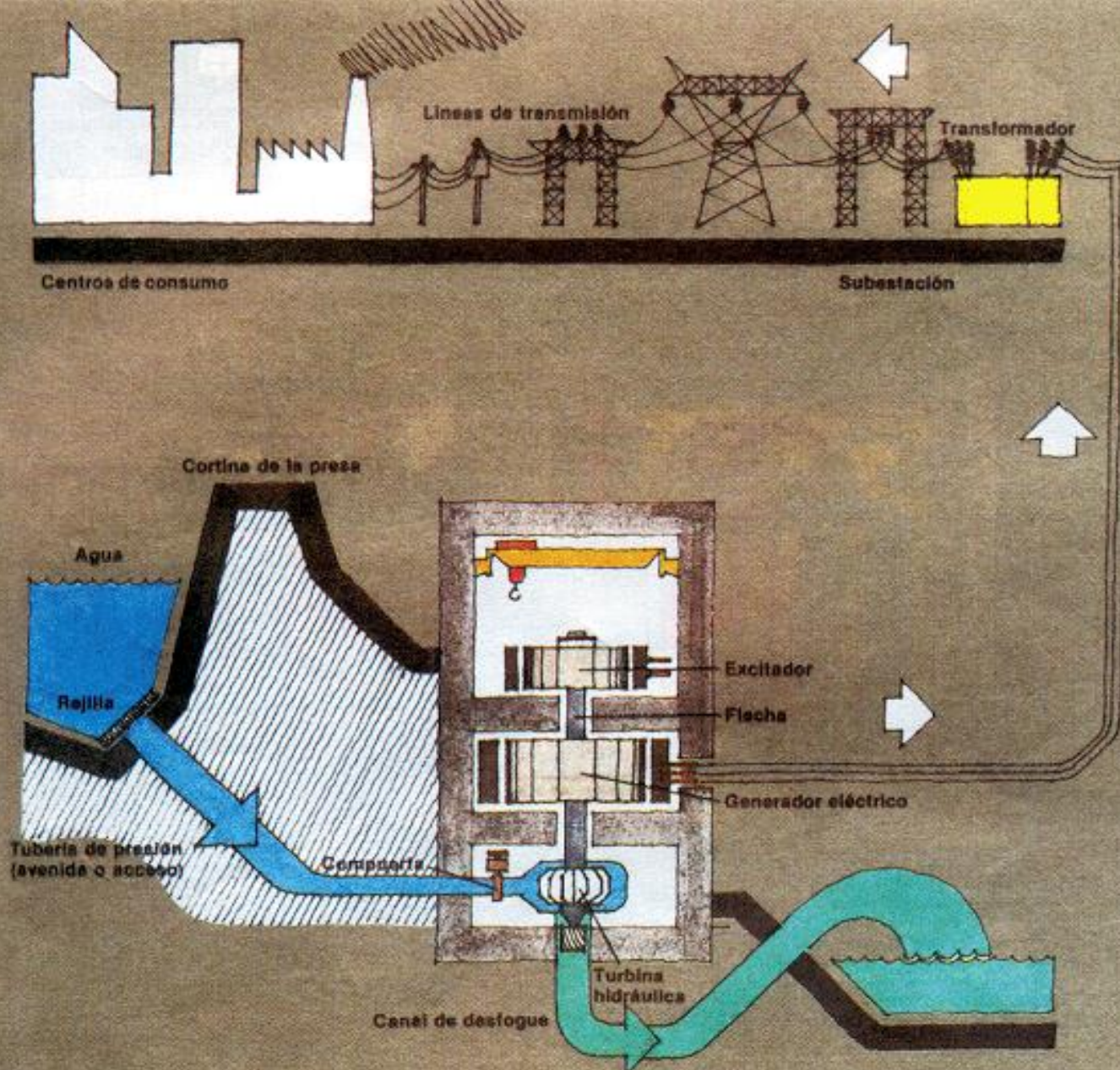
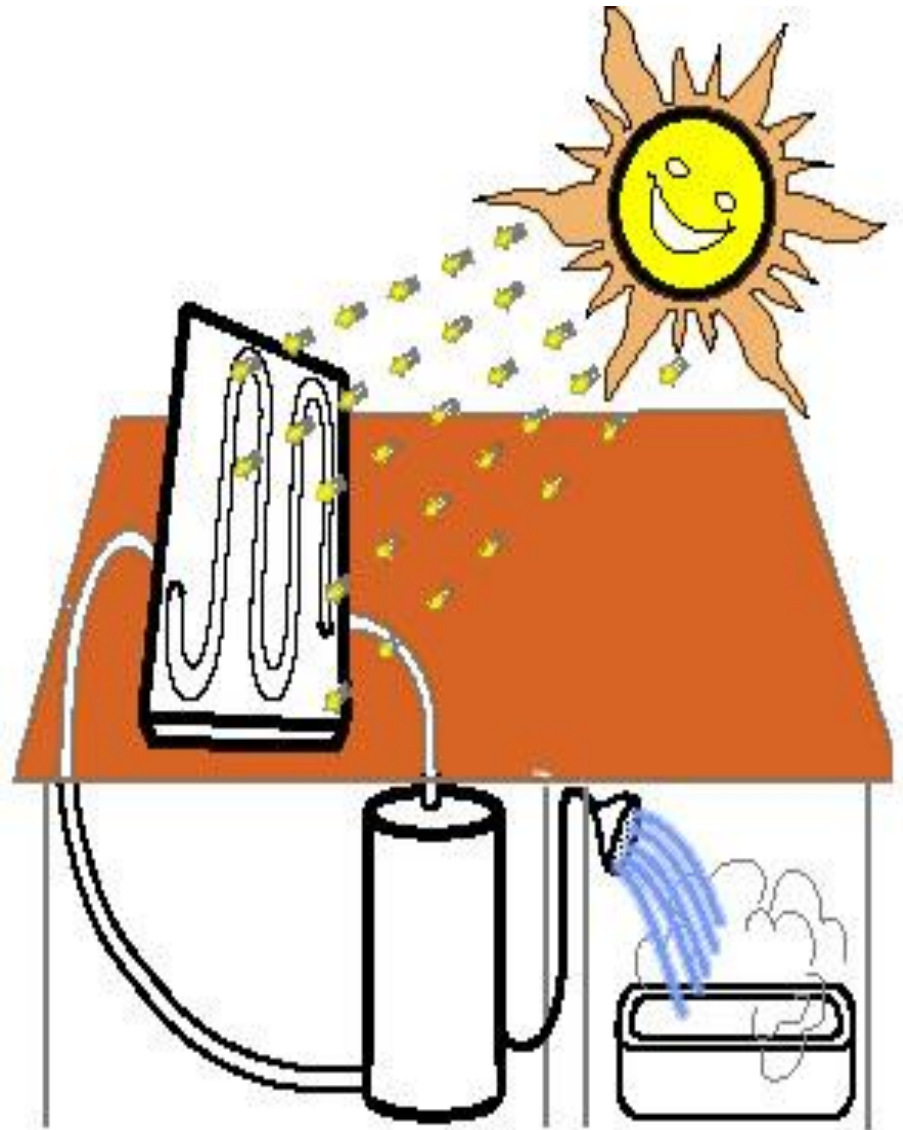

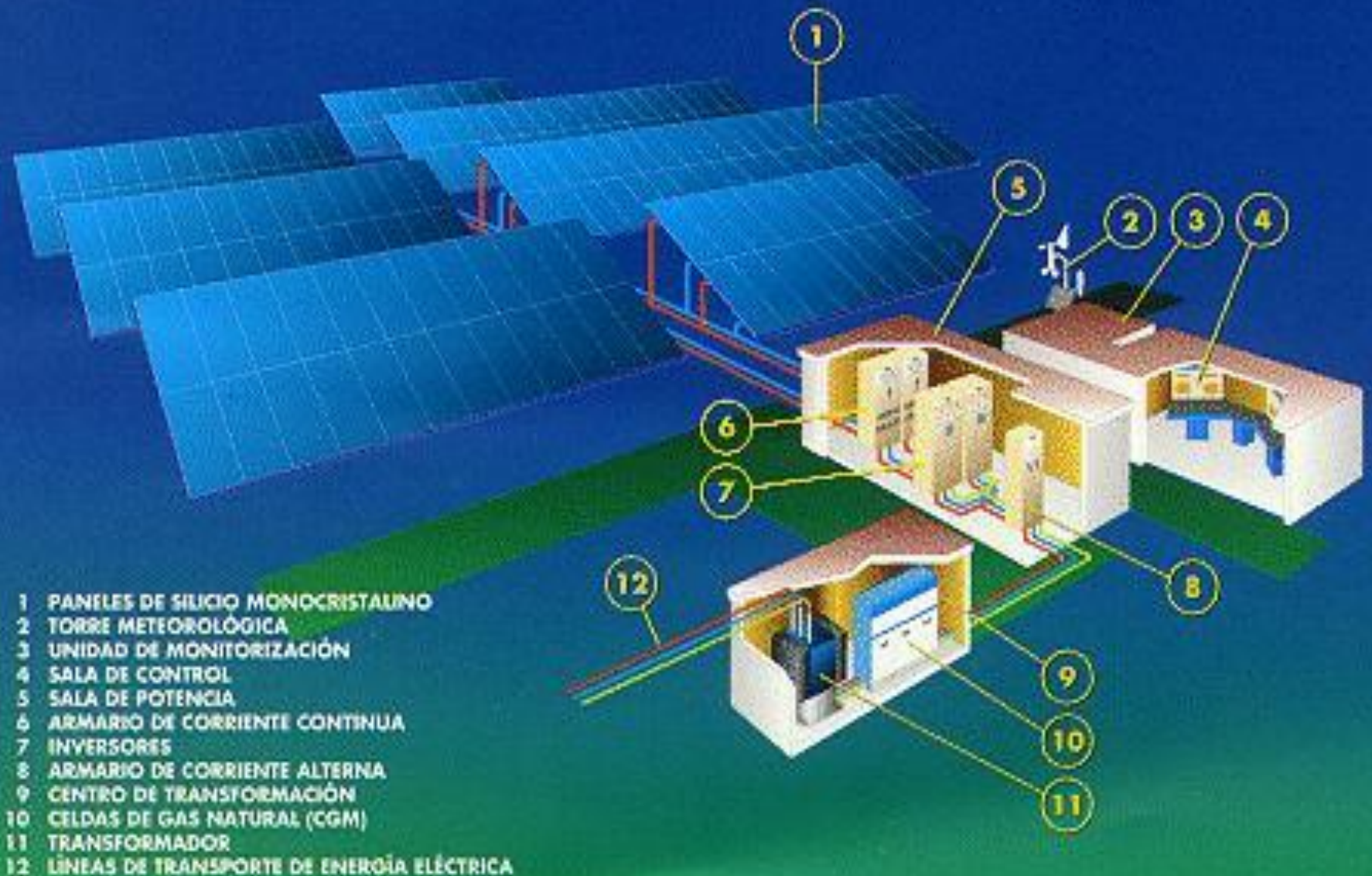
Diagrama de una central hidroeléctrica

ENERGIA SOLAR 1

- És inesgotable, gratuïta i no contamina
- Aprofitament directe :
 - **Arquitectura bioclimàtica**, en habitatges : disseny, orientació, gruix dels murs, grandària de les finestres, materials de construcció, tipus d'envidrament, etc.
 - **hivernacles** i altres local s'aprofita el sol per escalfar (restringir l'ús de calefacció).
 - **Solar tèrmica**: acumulació de calor solar per escalfar aigua (estalvi 5%)

Central FOTOVOLTAICA

ENERGIA EÒLICA

- s'obté a partir dels **aerogeneradors**
- **Avantatges:**
 - no emet cap tipus de contaminació
- **Inconvenients:**
 - font d'energia discontinua
 - impacte visual
 - morts d'aus
 - assecament dels terrenys de la vora
 - soroll i interferències electromagnètiques
 - modificació important del medi físic
 - pèrdua d'espais d'interès natural
- els països europeus ho tenen més desenvolupat
- actualment és econòmicament competitiva.

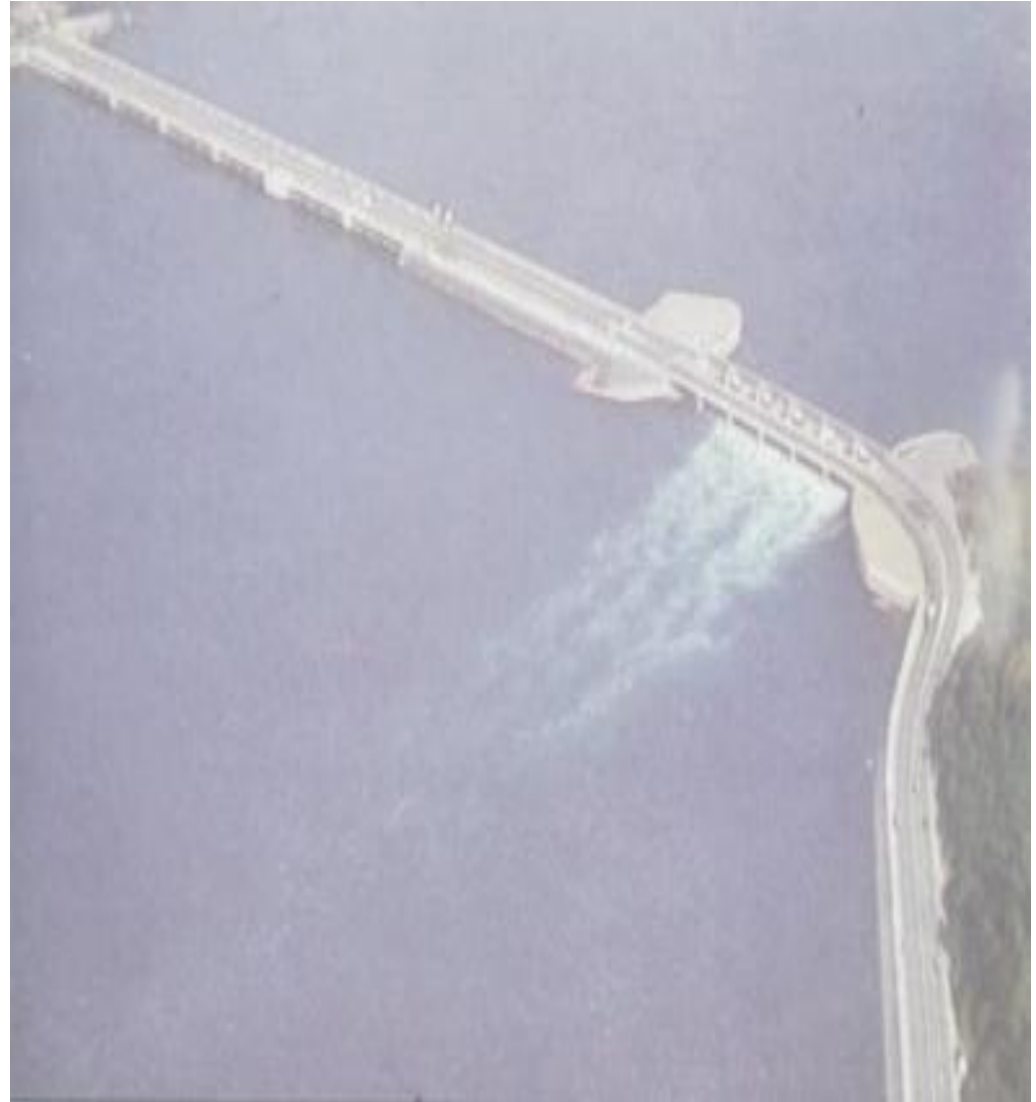
Central EÓLICA

- 1 TURBINA
- 2 CABLES CONDUCTORES
- 3 CAJA DE CONTROL
- 4 FUENTE AUXILIAR
- 5 ACUMULADORES
- 6 LÍNEAS DE TRANSPORTE DE ENERGÍA ELÉCTRICA

ENERGIA MAREOMOTRIU 1

- **Marees i onades del mar**
 - Les interaccions del sistema Terra-Lluna-Sol produeixen unes variacions en el nivell del mar conegudes coma a **marees**.
 - Si la diferència d'alçada de la columna d'aigua en marea alta i marea baixa és prou significativa la quantitat d'energia produïda pot ser important

ENERGIA DE LA BIOMASSA 1

- **Combustió o fermentació** de matèria orgànica
- A partir de productes forestals, deixalles agrícoles, deixalles animals, escombraries, a partir de llavors oleaginoses, etc.
- Directament com a combustible: crema de llenya
 - problema desforestació i desertització.

Maissilage, CCM,
Ganzkornsilage

Grünschnitt,
Grassilage, Heu

Gülle, Festmist

Roggen, Gerste,
sonst. Nawaeros

Sonnenblume

„Co-Substrate“

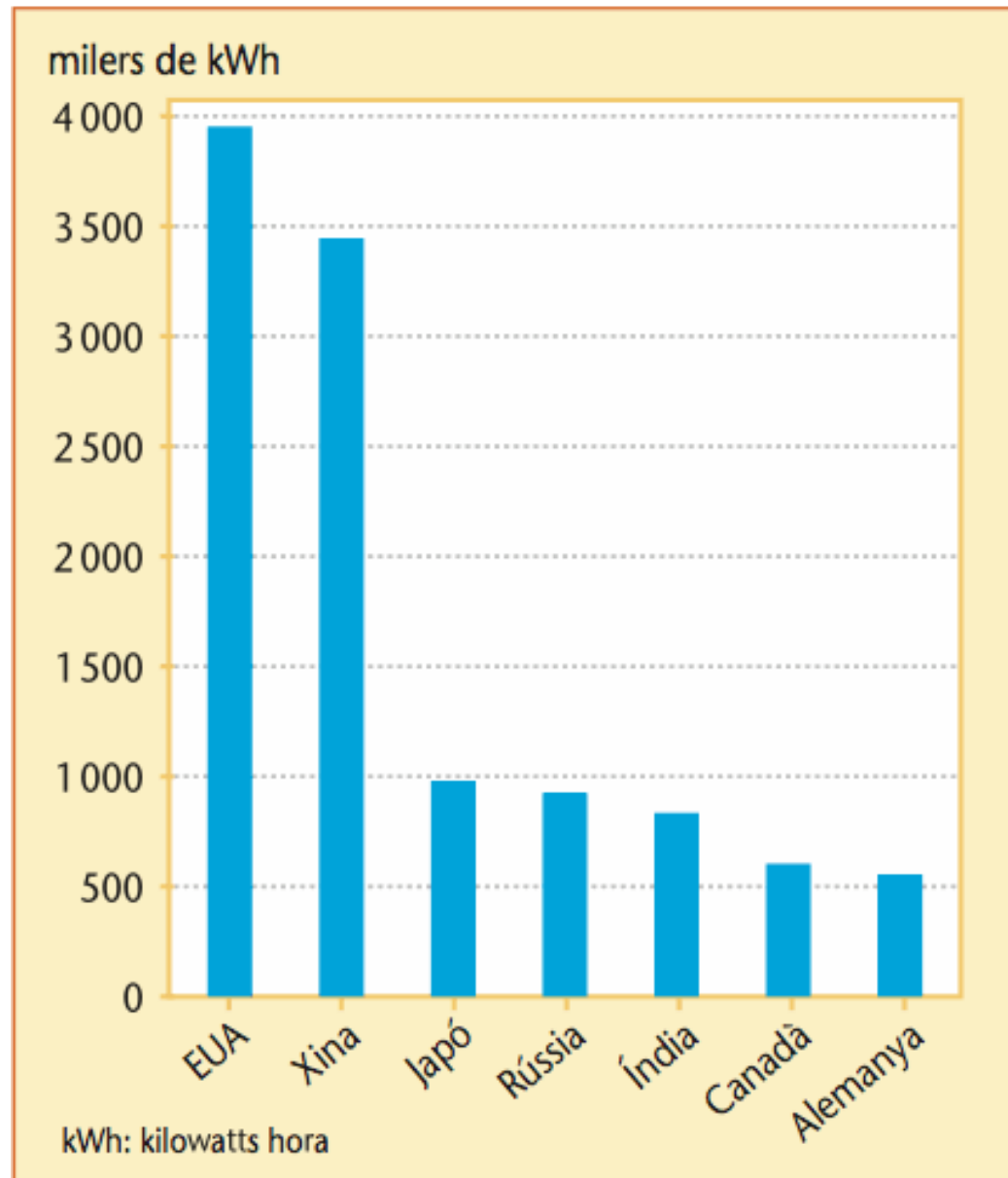

ENERGIA GEOTÈRMICA 1

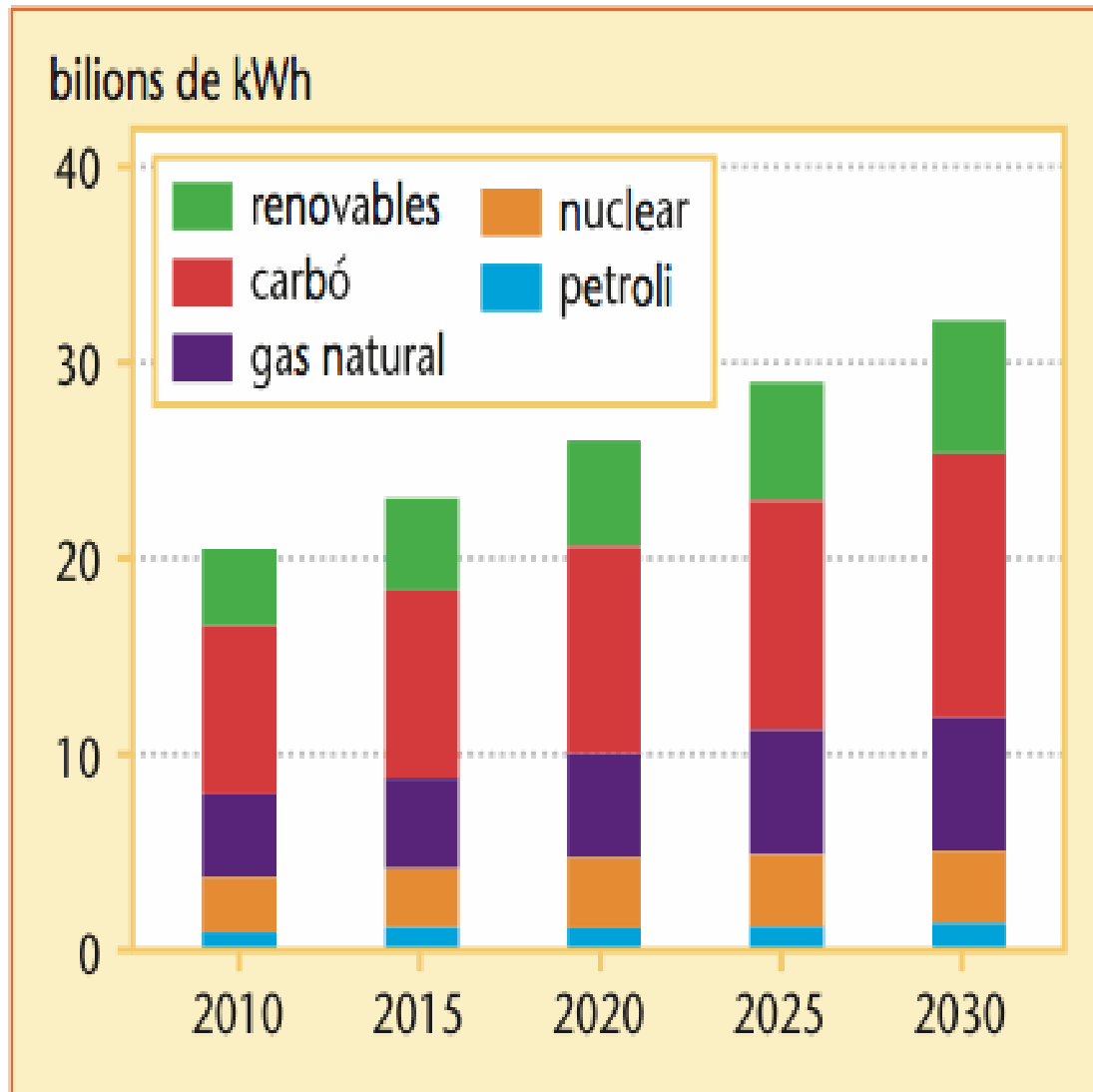
- L'energia geotèrmica es tan **antiga** com l'existència mateixa del nostre planeta.
 - "Geo" significa en grec "Terra" y "thermos", "calor"
- energia derivada de la **calor emmagatzemada a l'interior de la Terra.**
- si les corrents subterrànies d'aigua passen per roques calentes que es troben a una gran profunditat i escalfen l'aigua o inclús la converteixen en vapor, es parla d' "**aigües termals**" o de "**guèisers**"
- L'aigua pot arribar a temperatures de 148 °C.
- És **inesgotable a escala humana**

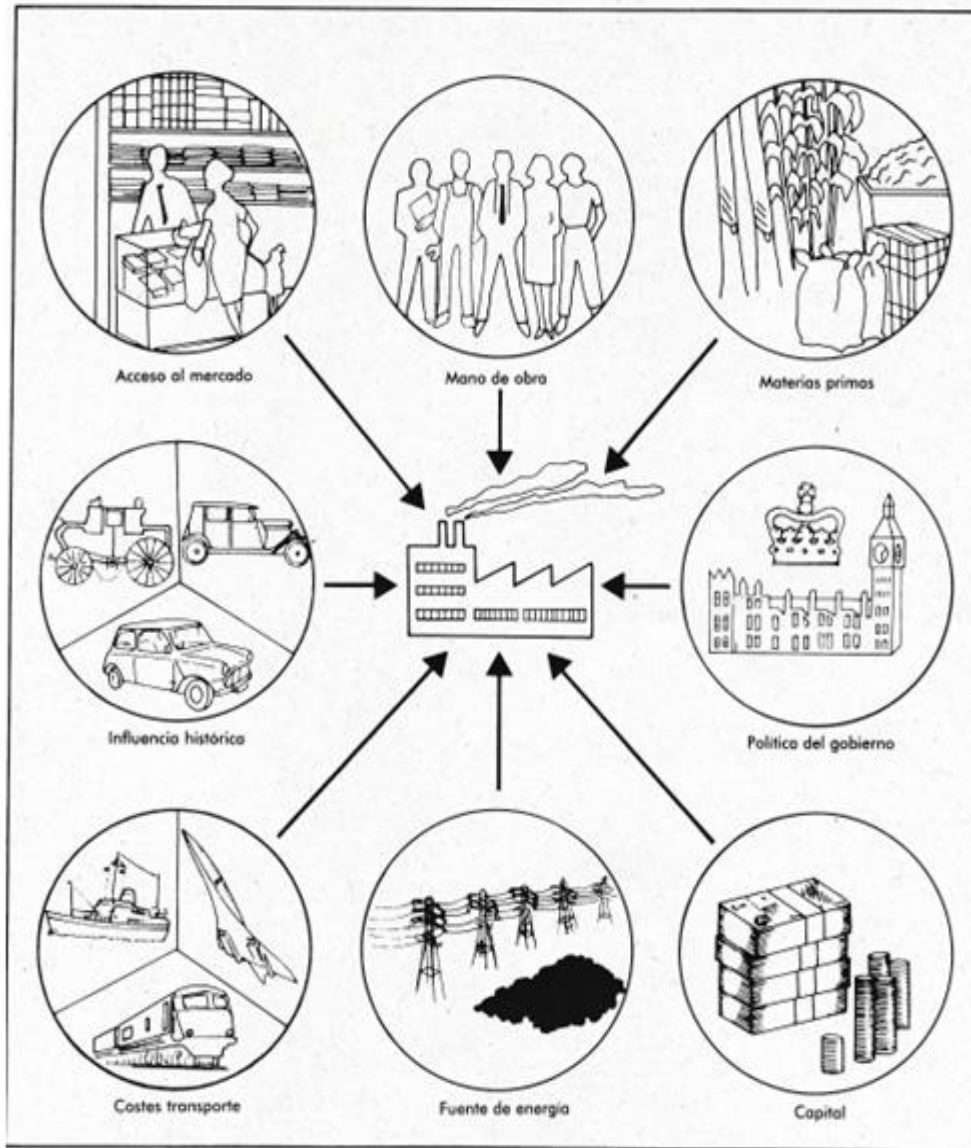
PRODUCCIÓ D'ELECTRICITAT EL 2009

PRONÒSTIC DE LA PRODUCCIÓ MUNDIAL D'ELECTRICITAT SEGONS COMBUSTIBLE

FACTORES DE LOCALIZACIÓN INDUSTRIAL

FACTORS DE LOCALITZACIÓ INDUSTRIAL

1. Primeres matèries
2. Energia
3. Transport
4. Mercat
5. Mà d'obra
6. Avantatges fiscals
7. Factors
mediambientals

Exemple de deslocalització industrial:

A Mèxic el 2003 hi havia més de 3.000
“maquiles” amb un total que superava el milió de
treballadors/es

FACTORS DE LOCALITZACIÓ INDUSTRIAL: FACTORS MEDIAMBIENTALS

- **Legislacions permissives**

- no tenen en compte els possibles impactes mediambientals que poden produir certes indústries

- L'altra cara de l'**economia xinesa**: de les 10 ciutats més contaminades del món 5 són xineses

7.- LA LOCALITZACIÓ DE LA INDÚSTRIA AL MÓN

OCEÀ GLACIAL ÀRTIC

Cerde Polar Àrtic

EUROPA

URALS

GRANS LLACS I COSTA NORD-EST

ESTATS UNITS

San Francisco
Los Angeles

Chicago
Dallas

OCEÀ

RIN-RUHR
SAXONIA-BOHÈMIA
VALL DEL PO
ROINE

Pequin
PEQUÍN I VALL DEL RIU GROC

COREA DEL SUD
Osaka
Nagoya

JAPÓ

Tròpic de Càncer

OCEÀ

OCEÀ

Equador

PACÍFIC

PACÍFIC

Tròpic de Capricorn

Rio de Janeiro
São Paulo

Bombai
Bangalore

Calcuta

Madràs

Bangkok

Hong Kong

FILIPINES

Singapur
INDONÈSIA

OCEÀ

ÍNDIC

Johannesburg

SUD-ÀFRICA

Ciutat del Cap

Sydney

Melbourne

OCEÀ GLACIAL ANTÀRTIC

Cerde Polar Antàrtic

LA LOCALITZACIÓ DE LA INDÚSTRIA ESPANYOLA

- Distribució **irregular** per tot el territori. Actualment destaquen tres grans eixos:

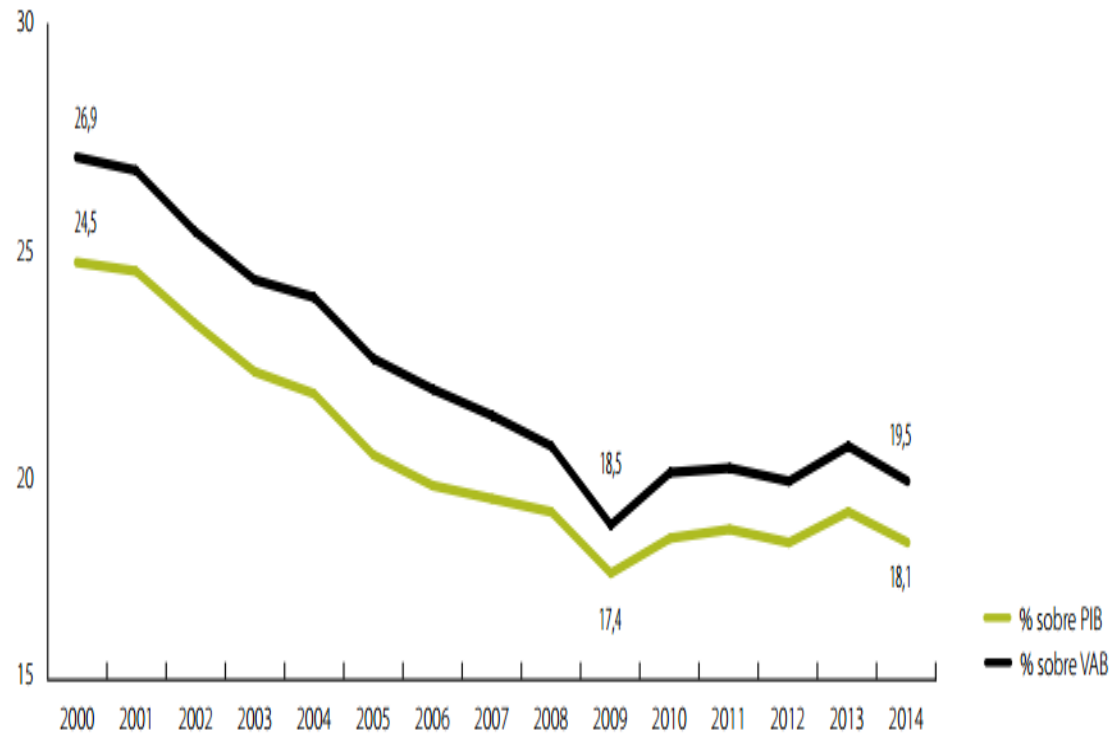
- Eix mediterrani** (Catalunya comunitat amb una aportació més important al PIB industrial, País Valencià)
- Eix industrial de l'Ebre (Saragossa i Navarra) i Nord**
- Area industrial de Madrid**

Altres zones:

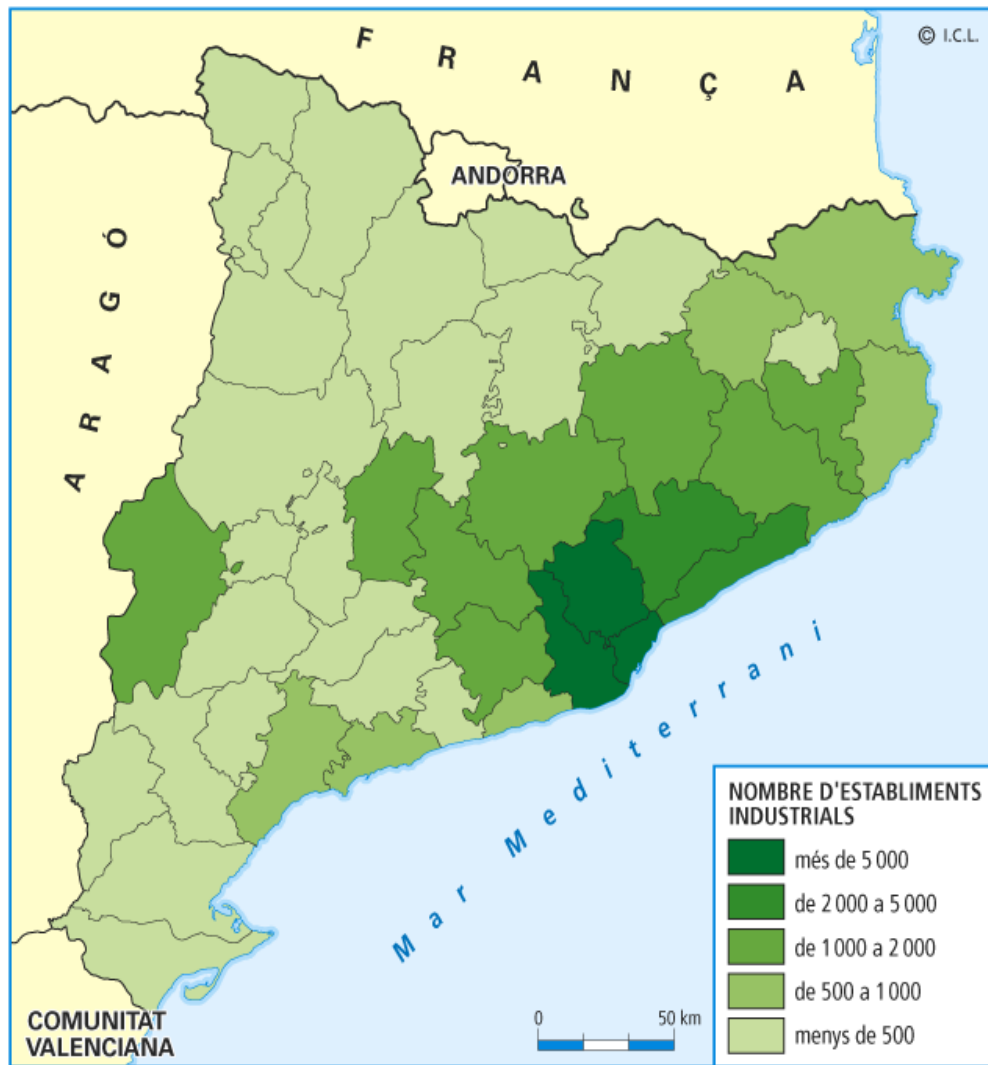
- Andalusia (**Cadis, Huelva i Sevilla**). Menys industrialitzada la zona oriental
- **franja cantàbrica** (Galícia, Astúries). Sectors siderúrgica i metàl·lics, avui en crisi
- Zona central (Valladolid i Burgos) en general poc industrialitzada

LA INDÚSTRIA A CATALUNYA 7

- Pes de la indústria sobre el PIB 18,1% (Idescat 2014). Disminució del seu pes.
- manté el **primer lloc** en el conjunt de les comunitats autònomes de l'estat espanyol per l'import de les xifres de negoci (25% de la producció industrial espanyola).

ESTABLIMENTS INDUSTRIALS A CATALUNYA EL 2002

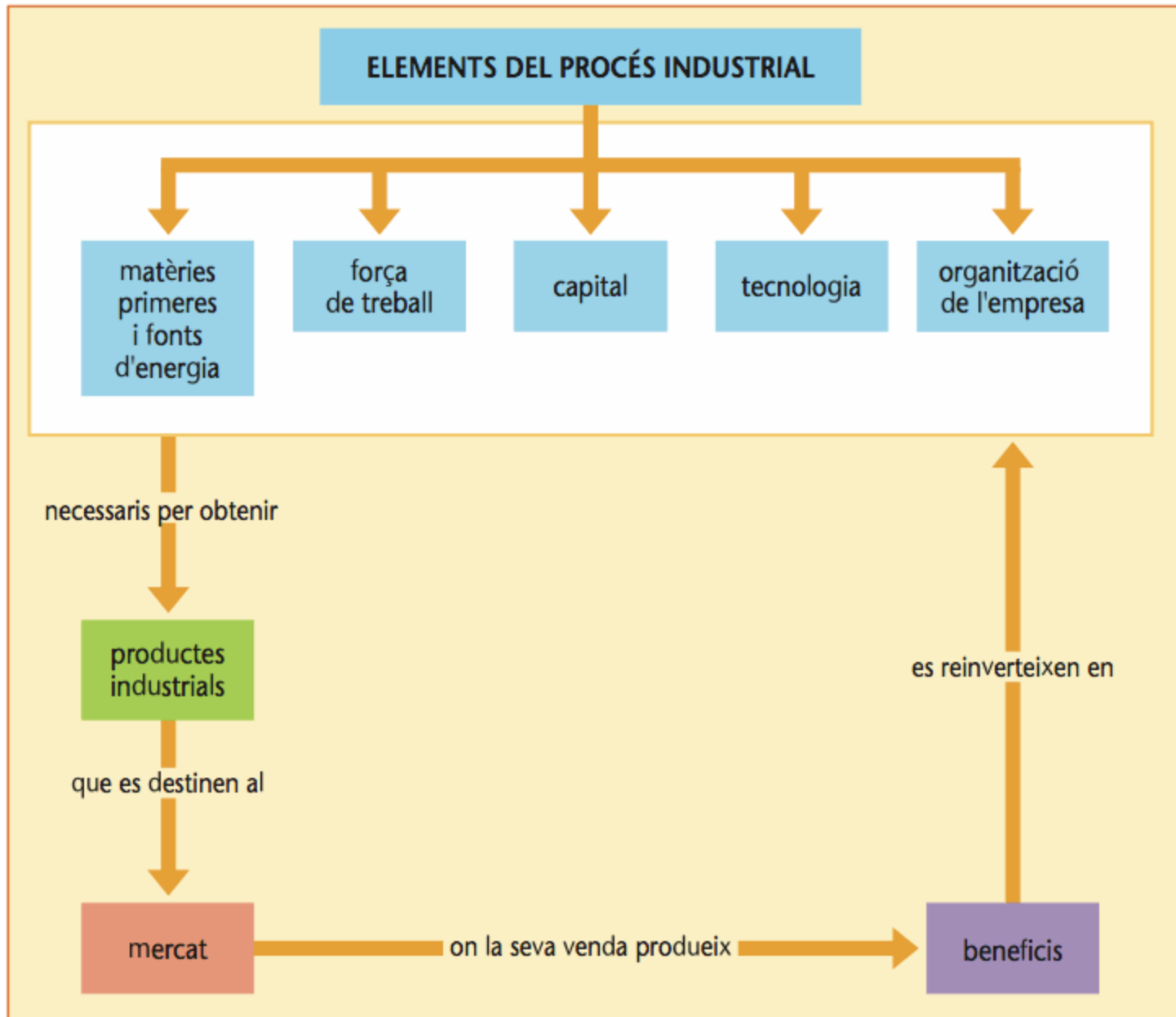

existeixen certs **desequilibris comarcals** segons el nivell d'industrialització.

ELEMENTS NECESSARIS PER OBTENIR UN PRODUCTE INDUSTRIAL

- 2.3 El sector terciari. L'activitat turística.

EL SECTOR TERCIARI

- Les anomenades **activitats terciàries** ofereixen **serveis** (prestacions) a la població i a les empreses.
 - **comercials, financers, culturals, sanitaris, etc.**
- Les activitats terciàries no utilitzen **matèries primeres** ni produeixen **béns** sinó que ofereixen **serveis** (intangibles, immaterials).
- La **difusió dels serveis** va associada, en general, amb el **desenvolupament econòmic**.
 - si puja el **nivell de renda** d'una població augmenta el volum de la demanda de serveis.

El sector terciari, un sector divers 1

1. Diversitat d'activitats:

- Administració pública
- Serveis financers
- Comerç
- Transports i comunicacions
- Cultura, esports i oci
- Turisme
- Serveis sanitaris
- Serveis educatius
- Mitjans de comunicació
- Assessories
- Etc.

• Subsectors importants:

1. Transports i comunicacions.
2. Comerç.
3. Turisme i oci.
4. Serveis a la comunitat: educació, sanitat, seguretat etc.
5. Serveis a les empreses: assegurances, gestió, banca, etc.

El sector terciari, un sector divers 2

2. Diversitat d'empreses

- Grans empreses (companyia aèria) i petites empreses (treballador autònom transportista)

3. Diversitat en la iniciativa

- Pública/ Privada (sanitat, educació, policia / empreses de seguretat)

4. Diversitat en el destí dels serveis

- Serveis a les empreses i serveis a les persones

5. Diversitat d'ocupació

- Sector **terciari clàssic o banal**
- **Sector quaternari** que aplega el conjunt d'activitats més qualificades i tecnificades: investigació, telecomunicacions, alta tecnologia

Concepte de terciarització de l'economia:

- En els països desenvolupats el sector serveis té **cada vegada més pes**:
 - en la contribució al PIB
 - en el % de població activa ocupada.
- El **pes** de l'economia **recau** majoritàriament en el **sector serveis**

% població activa	Sector primari	sector secundari	Sector terciari
Canadà	2,2	29,1	68,7
Alemanya	2,8	33,4	63,8
França	2,5	21,4	76,1
Regne Unit	1,5	19,1	79,4

CAUSES DE L'EXPANSIÓ DEL SECTOR SERVEIS.

1. Canvis en el món productiu.

- La **descentralització** del procés productiu:
 - desenvolupament dels transports i les comunicacions
 - gestió empresarial

- **Externalització / subcontractació:**
 - Desenvolupament de les activitats financeres, assegurances, seguretat, auditories, formació del personal etc.

- Més importància pel **disseny, publicitat, màrqueting, serveis postvenda, R +D.**

CAUSES DE L'EXPANSIÓ DEL SECTOR SERVEIS.

2. Canvis i avenços socials:

- Reducció de la **jornada laboral** i augment del **temps lliure**
- Augment del **poder adquisitiu** dels treballadors
- Generalització de l'**ús del cotxe** (turisme, oci, compres, etc)
- **Demanda** més elevada de **transports, comerços i equipaments**
- **Noves tecnologies** (Internet)
- **Publicitat, disseny**

CAUSES DE L'EXPANSIÓ DEL SECTOR SERVEIS.

3. Desenvolupament de l'Estat del Benestar

- en alguns països (sobretot els europeus) s'ha desenvolupat la consciència de **generalitzar, assegurar** i fer arribar a tota la població els serveis relacionats amb **l'educació, la sanitat, la cultura, la seguretat, els transports**, etc.

4. Allargament de l'esperança de vida: demanda de nous serveis a la tercera edat

ELS SERVEIS RELACIONATS AMB EL TEMPS LLIURE. EL TURISME

- **Turista** = visitant temporal que passa almenys 24 hores en un lloc diferent al de la residència habitual per raons de plaer (oci) o altres motius (negocis, salut) llevat del treball.
- **Turisme** activitat antiga, però:
 - fins la primera meitat del s. XX activitat exclusiva de les classes riques.
 - a partir de la segona meitat del s. XX es converteix en una **activitat de masses**.
 - Turistes mundials:
 - **1950: 25 milions**
 - **1980: 278 milions**
 - **2014: 1.133 milions**

Fuente: Organización Mundial del Turismo (OMT-UNWTO) ©

CAUSES DEL CREIXEMENT DEL SECTOR TURÍSTIC 1

1. Augment del **nivell de vida**
2. Reducció de la **jornada laboral**, caps de setmana llargs, setmana laboral de 5 dies
3. **Vacances** pagades a l'any
4. **Estat del benestar** que assegura les pensions de jubilació ha alliberat en part ***l'estalvi de previsió.*** Es pot gastar el salari d'una altra manera i entrar en la societat de consum.
5. Gustos per activitats relacionades amb la **platja i esports d'hivern.**

CAUSES DEL CREIXEMENT DEL SECTOR TURÍSTIC 2

6. Comunicacions barates i fàcils: **escurçament de les distàncies** i apropament/descoberta dels llocs exòtics
7. Avió, **preus** cada vegada més assequibles
8. Gran desenvolupament dels **viatges organitzats**
9. Multiplicació i generalització del **cotxe**: fugir de la ciutat per buscar una vida més tranquil·la relacionada amb a Natura.
10. La **natura** s'ha convertit en un bé de consum
11. Invasió del medi rural: **segones residències**
12. **Empreses** que entren en el sector turisme (tour operators)

ZONES EMISSORES

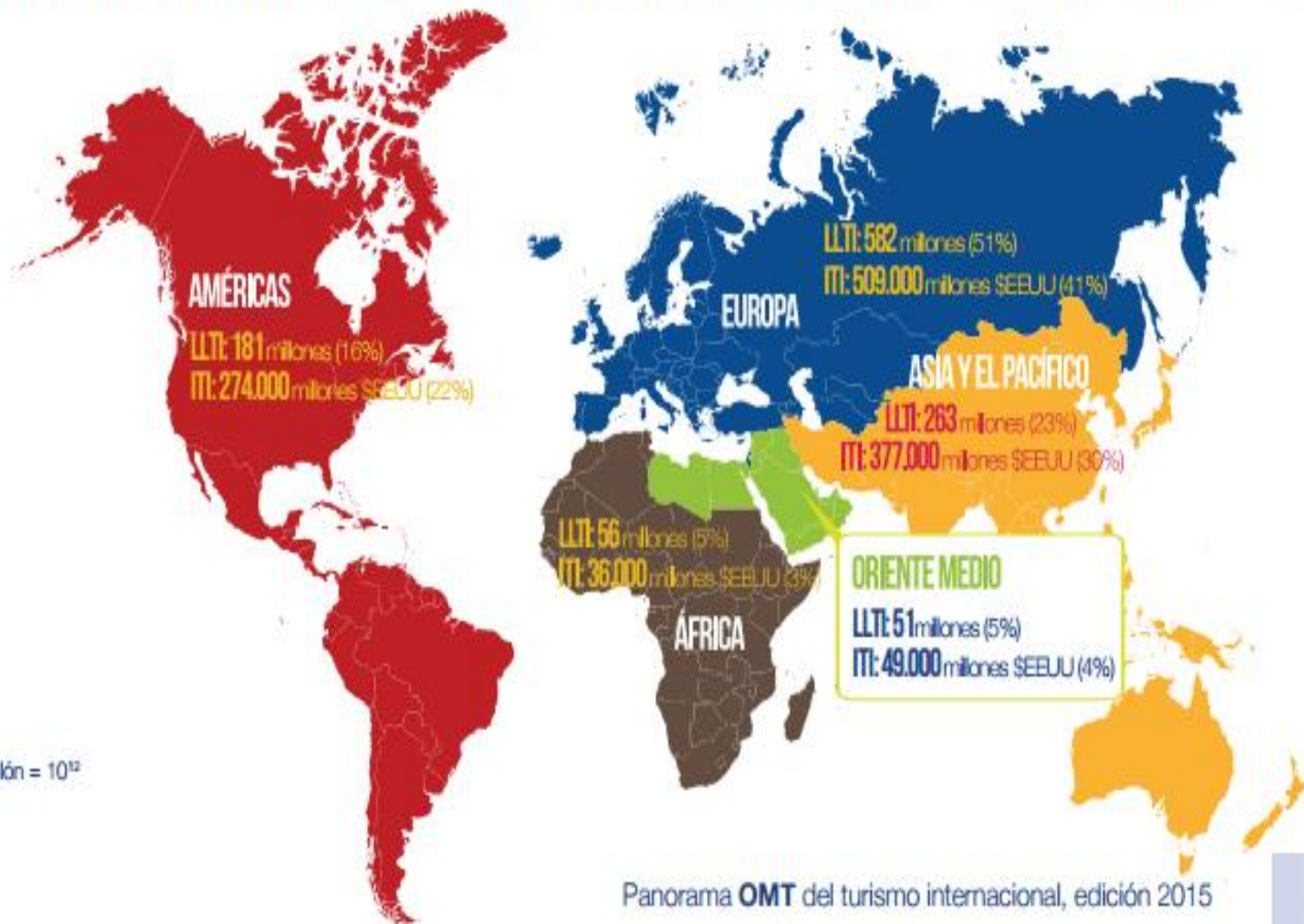
- **Grans ciutats** (caps de setmana i estiu)
- **Països desenvolupats:** Europa, Japó, amèricaNord, austràlia.
- **Afegir Rússia i economies emergents**

ZONES RECEPTORES

- **Europa**
 - Mediterrani (que inclou països del Nord d'Àfrica i Turquia)
- Amèrica del Nord
- Japó i Àsia Oriental (zona emergent)
- Carib

TURISMO INTERNACIONAL 2014

Llegadas de turistas internacionales (LLTI): 1.133 millones
Ingresos por turismo internacional (ITI): 1.245.000 millones \$EEUU

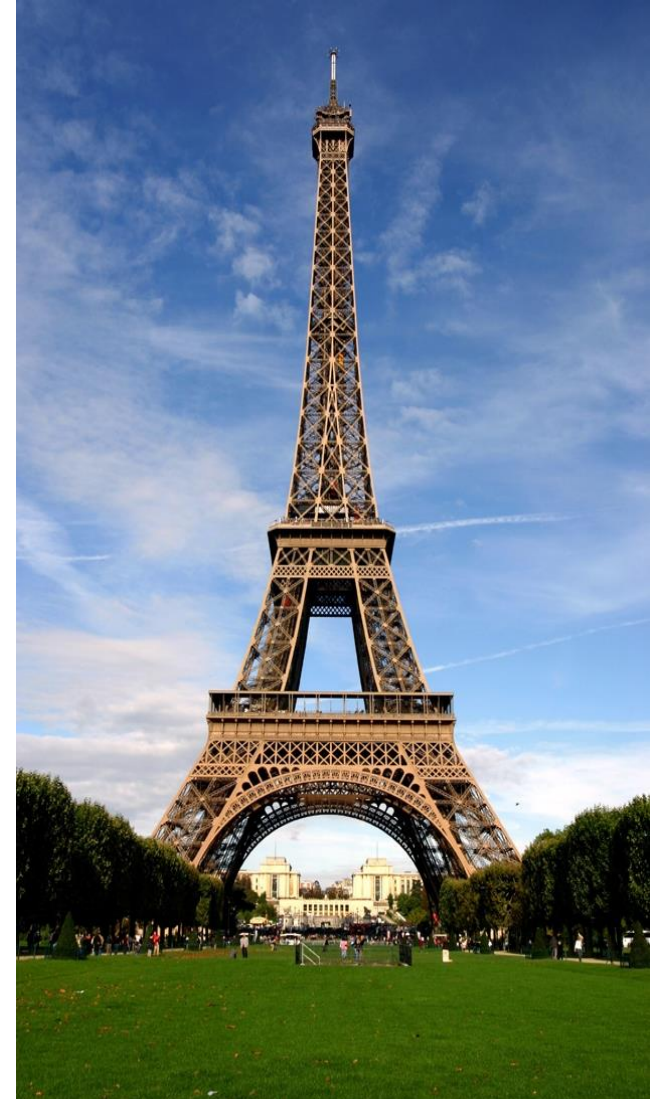
* 1 billón = 10¹²

1	Bangkok	15.98 mil	11	Seoul	8.19 mil
2	London	15.96 mil	12	Milan	6.83 mil
3	Paris	13.92 mil	13	Rome	6.71 mil
4	Singapore	11.75 mil	14	Shanghai	6.50 mil
5	New York	11.52 mil	15	Amsterdam	6.35 mil
6	Istanbul	10.37 mil	16	Tokyo	5.80 mil
7	Dubai	9.89 mil	17	Vienna	5.37 mil
8	Kuala Lumpur	9.20 mil	18	Taipei	5.19 mil
9	Hong Kong	8.72 mil	19	Riyadh	5.05 mil
10	Barcelona	8.41 mil	20	Los Angeles	4.84 mil

Els atractius turístics

- El paisatge, boscos parcs nacionals..
- El clima (important pel “sol i platja”)
- Llocs històrics i monuments
- Esdeveniments culturals i esportius
- Parcs temàtics
- Les característiques particulars del lloc = argument de la promoció turística

PRINCIPALS DESTINS TURÍSTICS DEL MÓN I INGRESSOS 2014

Arribades turístiques (milions)		Ingressos per turisme internacional (milers de milions \$ USA)	
FRANÇA	83.7	ESTATS UNITS	177.2
ESTATS UNITS	74.8	ESPANYA	65.2
ESPANYA	65	XINA	56.9
XINA	55.6	FRANÇA	55.4

Font: OMT

- **França** és el país que rep més turistes
- Els **EUA** és el país que rep més ingressos
- **Espanya** ocupa el **tercer lloc** en nombre de turistes i el segon en ingressos
- No hi ha una relació directa entre nombre de turistes i ingressos ja que això **depèn del tipus de turisme**
 - França és el primer en nombre de turistes però és el quart en nombre d'ingressos

CLASSIFICACIÓ DEL TURISME

- 1.- Segons el lloc d'origen dels turistes
 - turisme interior
 - turisme exterior o internacional
- Compte, en aquesta sèrie estan inclosos els **turistes interiors** que representen aproximadament un 43% de la demanda a Espanya

TURISME A ESPANYA

Anys	Visitants (en milers)
1995	58359,9
1996	61785,4
1997	64962,9
1998	70857,7
1999	76391,9
2000	74413,0
2001	75712,0
2002	78952,7
2003	81944,1
2004	85872,2
2005	92118,3
2006	95935,5
2007	99062,9

CLASSIFICACIÓ DEL TURISME

- **Segons les característiques dels turistes**
 - Turisme de masses
 - Turisme juvenil
 - Turisme de la tercera edat
 - Turisme de grup
 - Turisme familiar
 - Turisme de minories

CLASSIFICACIÓ DEL TURISME

- **Segons el tipus d'activitat turística:**
 - **Turisme de sol i platja:**
 - **Turisme de neu**
 - **Turisme cultural (inclouou turisme gastronòmic i l'enoturisme)**
 - **Turisme rural**
 - **Turisme de salut**
 - **Turisme religiós**
 - **Turisme esportiu**
 - **Turisme de negocis**

Efectes positius del turisme

- **font de riquesa per a l'economia d'un país**
 - **creació i expansió d'empreses** turístiques i de serveis
 - **creació de nombrosos llocs de treball**
 - **dinamitza altres sectors** com la construcció, els transports, el comerç.
- **contacte entre cultures i facilita l'aprenentatge de noves llengües, etc**

Efectes negatius del turisme

- **augment del preu del sòl (especulació)**
- **destrucció de zones de valor paisatgístic**
 - **Balearització:** concepte que designa el fenomen de la construcció desmesurada i sense planejament a la zona litoral (model turístic de Mallorca)
- **augment del consum de l'aigua, contaminació.**
- **construcció d'obres públiques i satisfacció de serveis** que només tenen una utilitat durant la temporada turística.
- **llocs de treball:** moltes de les feines són de poca qualificació professional i estan mal remunerades
- als països en vies de desenvolupament és una activitat que està **en mans de les grans companyies internacionals**

TURISME A CATALUNYA

- Catalunya va rebre l'any 2015 un total de 17,4 milions de **turistes estrangers** cosa que va suposar un **creixement del 3,7%**
 - La despesa realitzada per turistes estrangers va ser de 15.625 milions de euros, un 3,4% més que en el 2014.
- **França** segueix sent el principal mercat emissor.
 - S'ha detectat un augment dels turistes dels Estats Units.
- El **turisme de sol i platja** segueix sent el majoritari tot i que cada vegada més els turistes troben altres atractius com la **gastronomia o els negocis**.
- Cal apreciar una certa **ruptura de l'estacionalització** de la demanda ja que el 53% del turisme estranger que arriba a Catalunya ho fa en temporada baixa i prop del 50% de la despesa es realitza fora dels mesos de temporada alta.

TIPUS DE TURISME a Catalunya:

- **Turisme de masses:**
 1. Sol i platja
 2. Turisme blanc o de neu

- **Altres tipus de turisme:**
 1. Turisme cultural
 2. Turisme rural / agroturisme
 3. Turisme d'esports d'aventura
 4. Turisme de balneari

Turisme de masses: el turisme de sol i platja a Catalunya 1

- Gran desenvolupament **a partir dels anys 60**.
 - el **cost de la vida era més baix** respecte la resta de països europeus, factor determinant pel desenvolupament turístic.
- Es possible per l'**important nombre de platges** que es poden trobar al llarg dels **580 Km de costa**.
- És el **tipus de turisme més important**
 - l'activitat turística de Catalunya presenta una **forta concentració territorial** a les zones del litoral (hotels, càmpings, segones residències, etc)
- Especialització **comuna amb la resta de països mediterranis**.
 - Competència d'altres regions nord d'Àfrica, Turquia etc
- Catalunya, gran capacitat d'allotjament **20% de l'oferta de tot l'estat**.

Exemple de turisme de masses: el turisme de sol i platja a Catalunya 2

- Principals visitants: **Espanya, França, Alemanya**, darrerament **països de l'Est**. Cal destacar la forta **demanda interna**.
- **Urbanització continuada del litoral**,
 - no és comparable amb el nivell d'edificació del **País Valencià (Benidorm) o Andalusia (Marbella)**.
 - **Balearització**: concepte que designa el fenomen de la construcció desmesurada i sense planejament a la zona litoral
- **Sitges, Begur, Salou, Calella, Lloret de Mar, Roses, Platja d'Aro, etc.**
- **Període de reconversió del sector turístic**:
 - Millora de les infraestructures i instal·lacions
 - Canvis per millorar la qualitat

Esports d'hivern, segon exemple de turisme de masses a Catalunya.

- Turisme de masses: turisme de neu
- Als Pirineus catalans, s'obriren les primeres estacions d'esquí de l'estat.
- Gran afluència de visitants de l'àrea metropolitana de BCN
- Estacions d'esquí alpí La Molina, Baquèira-Beret...) i d'esquí nòrdic

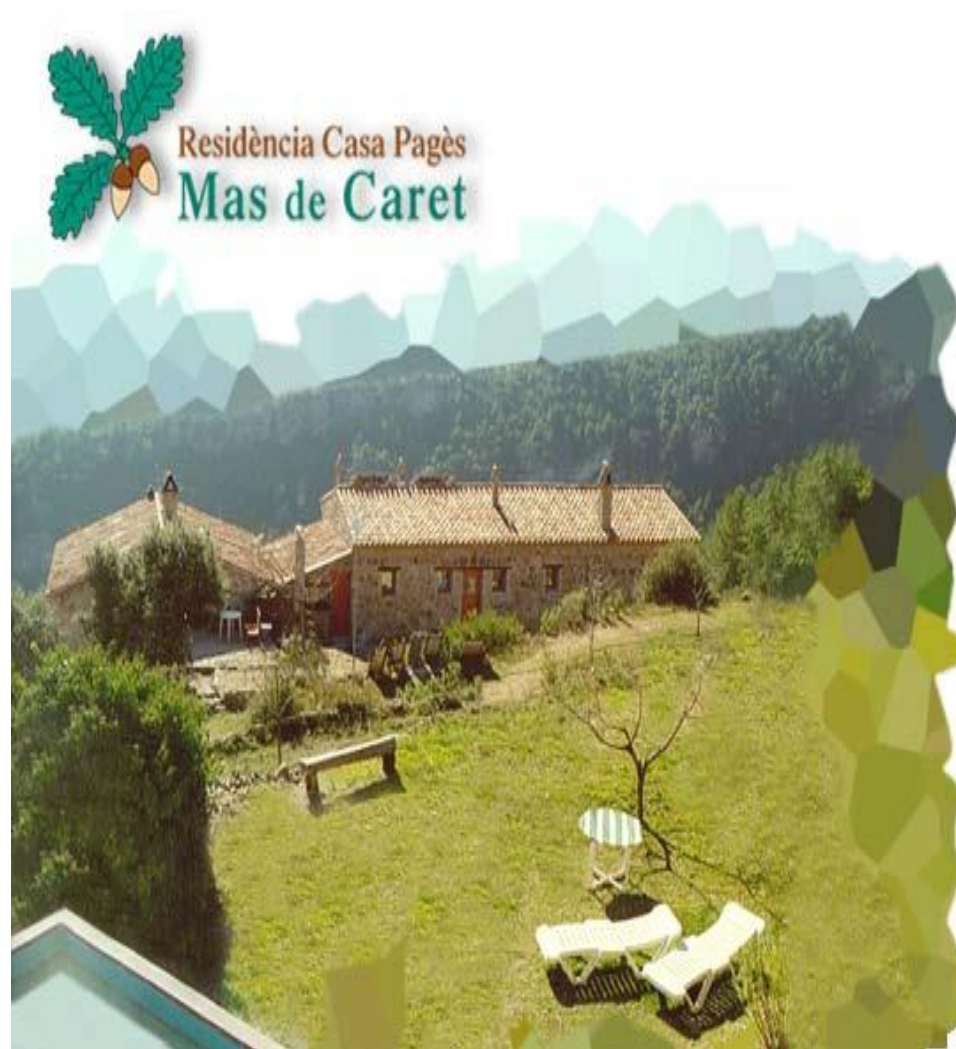
En les **estacions d'esquí**, la construcció de pistes, remuntadors, segones residències, hotels, etc ocupa zones de bosc o de pastures la desaparició dels quals **provoca alteracions** a la fauna i en la vegetació i afavoreix l'erosió perquè el sòl queda sense cobertura vegetal

Aquesta activitat també representa una **dinamització de l'economia** de la zona per l'aparició de noves ocupacions i activitats.

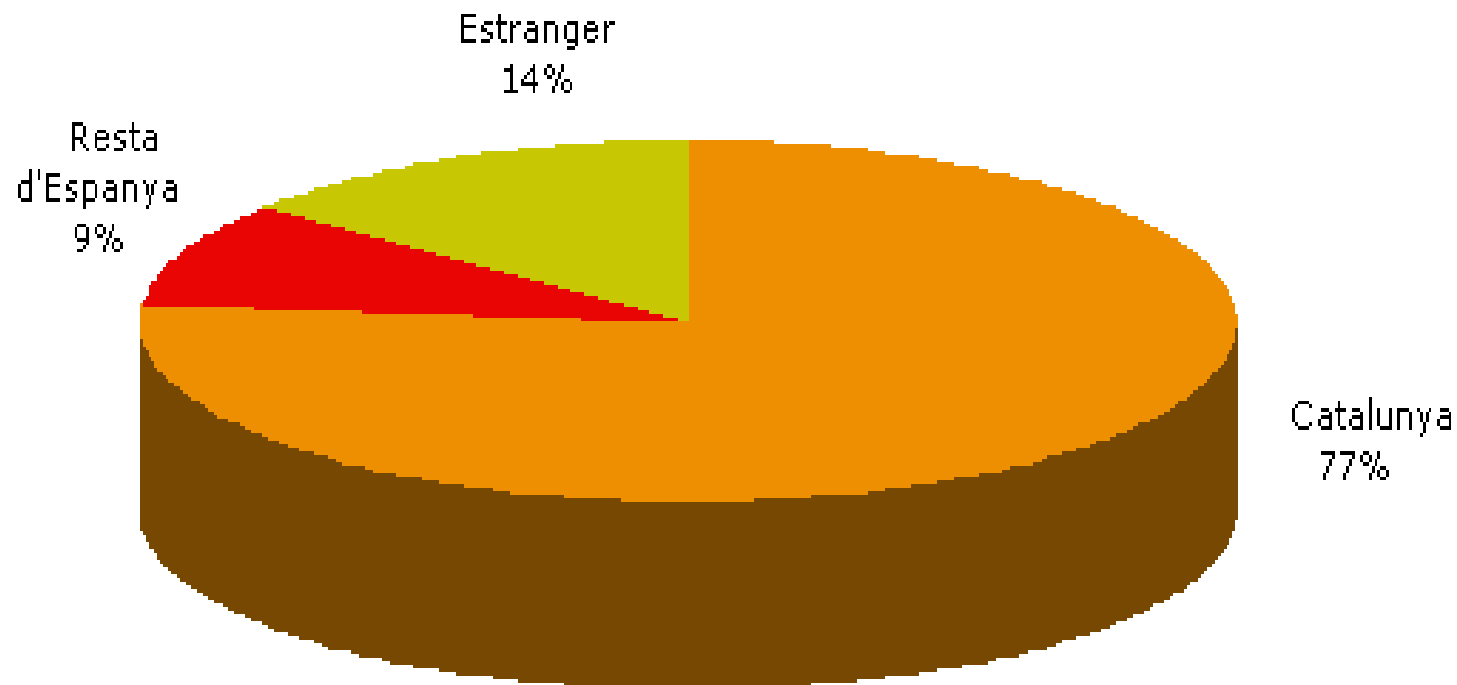

Altres tipus de turisme a Catalunya. Turisme rural

- **Creixent oferta** d'aquest tipus de turisme.
- Creixement interanual del 19,3% (any 2006).
- Importància el turisme familiar
- Es busca trobar el contacte directe amb la natura
 - aprofita l'existència d'espais naturals protegits (Aigües Tortes, Montseny, Delta del'Ebre...)
 - excursionisme, visita a parcs naturals
- **Cases de Pagès**
 - complement de l'activitat econòmica de zones interiors rurals
- **Urbanització** progressiva de l'espai rural cap a l'interior.

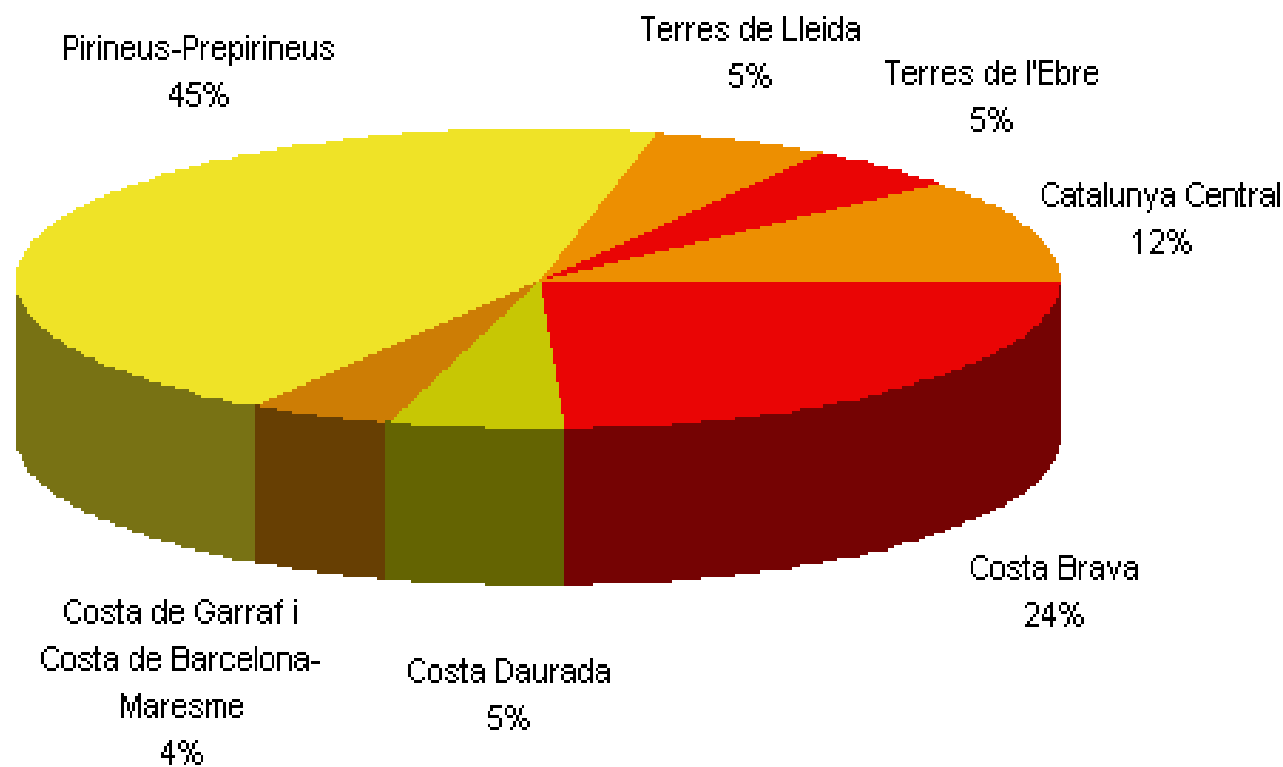

Viatgers en turisme rural. Catalunya. Per origen del turisme. 2009

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments de turisme rural de l'INE.

Viatgers en turisme rural. Catalunya. Per marques turístiques. 2009

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments de turisme rural de l'INE.

Altres tipus de turisme a Catalunya 2

- **Turisme d'esports d'aventura**

- Comarques com el Pallars o La Noguera s'han especialitzat en aquest sector

- **Turisme cultural**

- **Barcelona:** arquitectura, museus. Molts fluxos de caps de setmana. També es distribueix per la resta del territori
- Demanda interior i demanda exterior
- Espanya és el segon país del món pel nombre de conjunts historicoartístics declarats er la UNESCO **Patrimoni de la Humanitat**. Salamanca, Santiago de Compostela, Còrdova ...
- Turisme menys estacional

- **Turisme de negocis.** Barcelona. Vinculat a fires i congressos

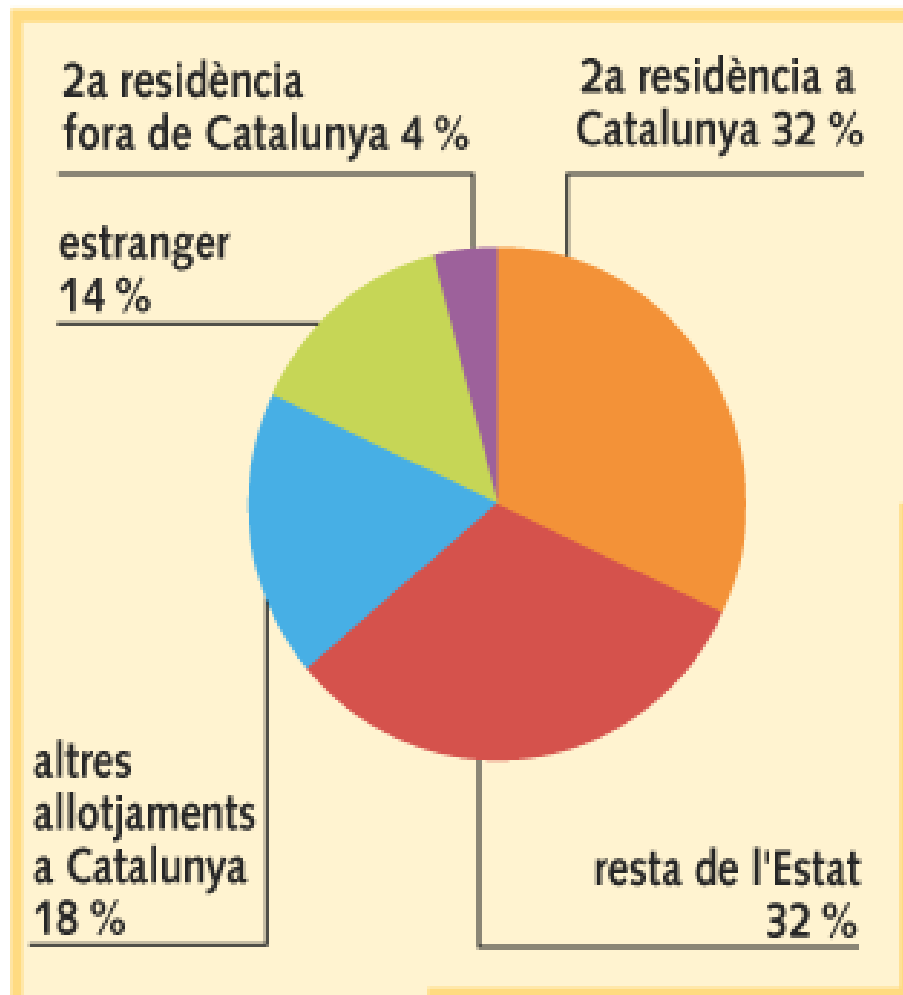
Altres tipus de turisme a Catalunya 3

- **Turisme de Balneari**

- Turisme de qualitat
- Rellançament d'una activitat antiga
- Caldes de Montbui,
Caldes de Malavella,
Termes Montbrió

PERNOCTACIONS DELS CATALANS

- El gràfic permet estudiar les **destinacions preferents dels desplaçaments dels catalans**
- La principal destinació es **Catalunya (50%)**: segones residències i altres allotjaments
- Hem de pensar que es tracta d'un turisme molt relacionat amb caps de setmana i de vacances.
- El segon destí és la resta de **l'Estat espanyol (32%)**
- El darrer lloc l'ocupa l'estranger

LA UNIÓ EUROPEA: OBJECTIUS

1. Impulsar el progrés econòmic i social

- Espai de lliure circulació o mercat únic i implantació de moneda única

2. Afirmar la identitat europea en l'àmbit internacional

- Ajuts a altres països i veu única pels problemes internacionals

3. Implantar la ciutadania europea

- Establir drets i deures comuns per a tots els ciutadans que viuen a la UE

4. Desenvolupar un espai de llibertat, de seguretat i de justícia

- Que tots els ciutadans puguin circular lliurement per la UE

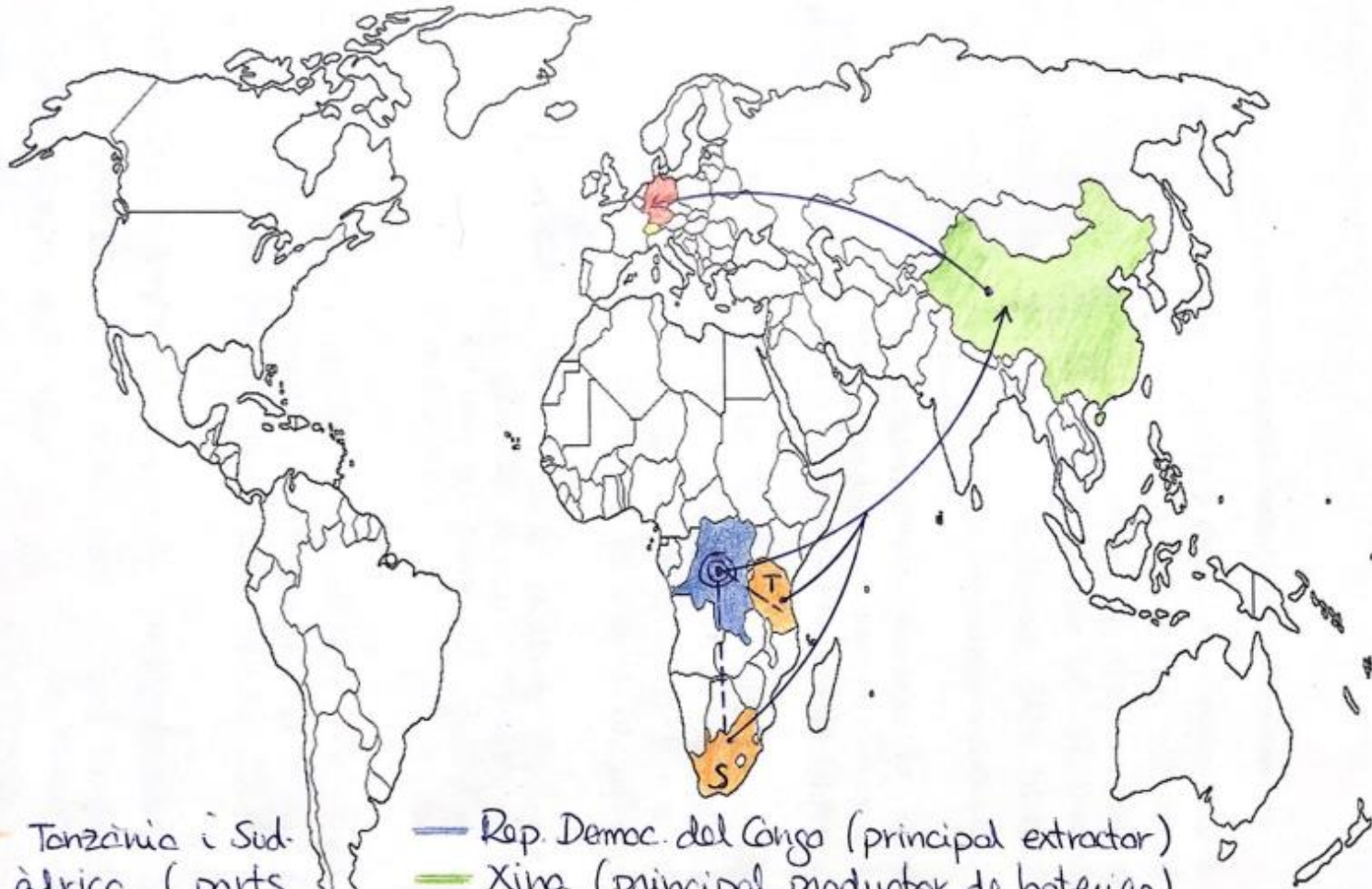
5. Mantenir i desenvolupar el sentit comunitari

- Desenvolupament d'unes lleis o normes comunes a tots els estats

- **1957** Bèlgica, Països Baixos, Luxemburg, Alemanya (RFA), França i Itàlia .
- **1973** Dinamarca, Irlanda, Regne Unit
- **1981** Grècia
- **1986** Espanya i Portugal
- **1990.** Alemanya de l'Est
- **1995** Àustria, Finlàndia i Suècia
- **2004** Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, República Txeca, Eslovàquia, Hongria, Eslovènia, Xipre i Malta
- **2007** Romaniaa i Bulgària
- **2013** Croàcia
- **2016** Brexit (sortida efectiva el 2020)

LA RUTA DEL COBALT

— Tanzania i Sud-àfrica (ports exportadors)

— Rep. Democ. del Congo (principal extractor)

— Xina (principal productor de bateries)

— Alemanya (principal productor cotxes elèctrics) Volkswagen

— Suïssa-Glencore (empresa minera al Congo)

mb!